

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

**Факультет економіки та управління
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Економіка агробізнесу»

Денна форма навчання

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему «Вплив аграрної політики на реалізацію експортного потенціалу
підприємства агробізнесу України»**

здобувача **Беляєвої Катерини Вікторівни**

*Робота виконана з дотриманням основних принципів та фундаментальних
цінностей академічної доброчесності _____ Беляєва К.В..*

Науковий керівник: к.е.н., доцент
Коваль Павло Васильович

(підпис)

Робота допущена до захисту в ЕК «__» _____ 20__ р. протокол № __

Зав. кафедри бізнес-економіки
та підприємництва,
докт. екон. наук, професор
І.М.

Рєпіна

Київ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
I. ПОНЯТТЯ АГРАРНА ПОЛІТИКА ТА ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄСТВ АГРОБІЗНЕСУ.....	5
1.1. Поняття аграрна політика.....	5
1.2. Експортний потенціал підприємства та основи його формування.....	14
1.3. Законодавство, що формує та регулює аграрну політику в Україні.....	23
II. МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДП «ЧАЙКА» В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ АГРАНОЇ ПОЛІТИКИ.....	35
2.1. Економічна характеристика та аналіз основних показників діяльності ДП «Чайка».....	35
2.2. Вплив угоди про асоціацію та фіскального регулювання на аграрну політику України та ДП «Чайку».....	43
2.3. Можливості, перспективи та загрози ефективності ДП Чайка в умовах функціонування ринку землі	49
III. ШЛЯХИ НАРОЩЕННЯ РІВНЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДП «ЧАЙКА».....	56
3.1. Організаційно-технологічні зміни в ДП Чайка, в контексті адаптації діяльності до аграрної політики України.....	56
3.2. Обґрунтування інвестиційної привабливості ДП Чайка щодо реалізації проекту переробки насіння соняшника.....	65
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Головною метою магістерської дипломної роботи на тему «Вплив аграрної політики на реалізацію експортного потенціалу підприємства агробізнесу України» є визначення наявності експортного потенціалу у досліджуваного підприємства, а також дослідження впливу на його формування аграрної політики в країні.

Актуальність теми. В умовах, коли Україна з кожним роком нарощує експортний потенціал саме у сільськогосподарському секторі важливо розуміти що його формує та що на нього впливає. Усі пророкують для нашої країни майбутнє саме у якості аграрної країни. Такі напрямки, як реалізація кукурудзи та соняшникової олії створюють вагомую частку ВВП країни. Підприємства, що розвиваються у напрямку виробництва саме цих продуктів, мають всі перспективи зайняти лідируючі позиції як на внутрішньому, так і на світовому ринку. Через це, ми вважаємо необхідним, визначити усі можливі перепони та переваги, що створюють такий потенціал для підприємств.

Мета і завдання дослідження. Ми поставили за мету визначити, чи має досліджуване підприємство «Чайка» експортний потенціал, за рахунок чого його можна створити та як аграрна політика країни вплине на його формування.

Об'єкт дослідження. Вплив аграрної політики на реалізацію експортного потенціалу підприємства агробізнесу України на прикладі ДП «Чайка».

Предмет дослідження. Особливості формування, реалізації аграрної політики України та її вплив на ефективність і реалізацію експортного потенціалу на ефективність і рівень реалізації експортного потенціалу аграрного підприємства.

Методи дослідження. Фінансовий та економічний аналіз досліджуваного підприємства за відповідними показниками, монографічний метод для аналізу розмірів підприємства, складання часткового бюджету, визначення технічної ефективності, складання інвестиційного проекту.

Інформаційна база дослідження. Наукові дослідження, статистичні данні, річна звітність досліджуваного підприємства, а також підприємств Білоцерківського та Кагарлицького районів.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ АГРАРНА ПОЛІТИКА ТА ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття аграрна політика

Дослідження впливу аграрної політики на реалізацію експортного потенціалу підприємства агробізнесу України спершу вимагає з'ясування сутності поняття аграрної політики загалом.

У різних наукових джерелах сутність поняття аграрної політики розглядається по-різному. Тому, нами досліджено як науковці трактують поняття аграрної політики та подано його за допомогою таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Зміст поняття «аграрна політика» у різних наукових дослідженнях

Автор	Зміст визначення
Григор'єва Х.	Аграрна політика є комплексом взаємопов'язаних та цілеспрямованих заходів, що здійснюють уповноважені органи держави з метою здійснення стратегічного впливу та формування певної парадигми розвитку аграрних відносин, що відбуваються у відповідності до гарантування продовольчої безпеки, підтримки стабільності доходів товарних виробників сільськогосподарської продукції, охорони навколишнього природного середовища при здійсненні сільськогосподарської діяльності, соціального розвитку села
Роздайбіда О.В.	Аграрна політика є комплексною системою стратегічних і тактичних принципів, цілей, засобів та методів науково-методичного, соціально-економічного, правового, екологічного та організаційного характеру, які спрямовані гарантувати продовольчу безпеку держави і сталий сільський розвиток
Білінська О.В.	Аграрна політика є сукупністю ідей, цілей, засобів і методів формування та регулювання відносин між містом і селом та в самому селі, а також при вмінні у вирішенні продовольчих питань

Продовження таблиці 1.1

Автор	Зміст визначення
Ермоленко В.М.	Аграрна політика є системою організаційно-правових та економічних заходів, які мають державний вплив аграрних відносин із забезпеченням соціального розвитку села та ведення високоефективного сільськогосподарського виробництва
Уркевич В.Ю., Шульга М.В.	Аграрна політика є комплексом правових, організаційних та економічних заходів, які здійснюють органи державної влади і місцевого самоврядування, що спрямовано у напрямку підвищення ефективності функціонування аграрного сектора економіки, розв'язанні соціальних проблем сільського населення при гарантуванні продовольчої безпеки держави, забезпеченні комплексного та сталого розвитку сільських територій.
Калетнік Г.М., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Лутковська С.М.	Аграрна політика є комплексом законодавчих та соціально-економічних заходів, які спрямовано на сталий розвиток аграрного сектору та у забезпеченні продовольства населенню.
Галанець В.В., Дзюрах Ю.М.	Аграрна політика є діяльністю держави, яка спрямована на створення політичних та господарсько-фінансових умов у аграрному секторі шляхом впливу реалізації на існуючі економічні процеси, через найбільш дієві форми та методи сфери аграрної економіки.
Енциклопедія сучасної України	Аграрна політика є стратегічно зорієнтованою та здійснюваною політично-правовою, соціально-економічною, організаційно-управлінською діяльністю у розвитку сільського господарства, аграрних та земельних відносин.

Джерело: складено автором за [1-8]

З таблиці 1.1 бачимо, що всі трактування сутності поняття аграрної політики розглянуті по-різному. Але, можна виокремити декілька спільних рис, а саме, те що аграрна політика є:

- певною системою або комплексом заходів;
- діями держави або органів державної влади;

- напрямком діяльності для сільського господарства, земельних відносин, сільськогосподарського виробництва, ринку сільськогосподарської продукції, розвитку сільських територій, соціального розвитку села, тощо.

Вважаємо, що аграрною політикою є політика держави, яку направлено на покращення земельних відносин, розвитку сільських територій шляхом здійснення виважених заходів.

У дослідженні варто зосередити увагу на широкому і вузькому розумінні сутності поняття аграрна політика, що розглянуто в багатьох наукових дослідженнях учених. Для полегшення сприйняття такого підходу побудовано схему, що відображена на рисунку 1.1.

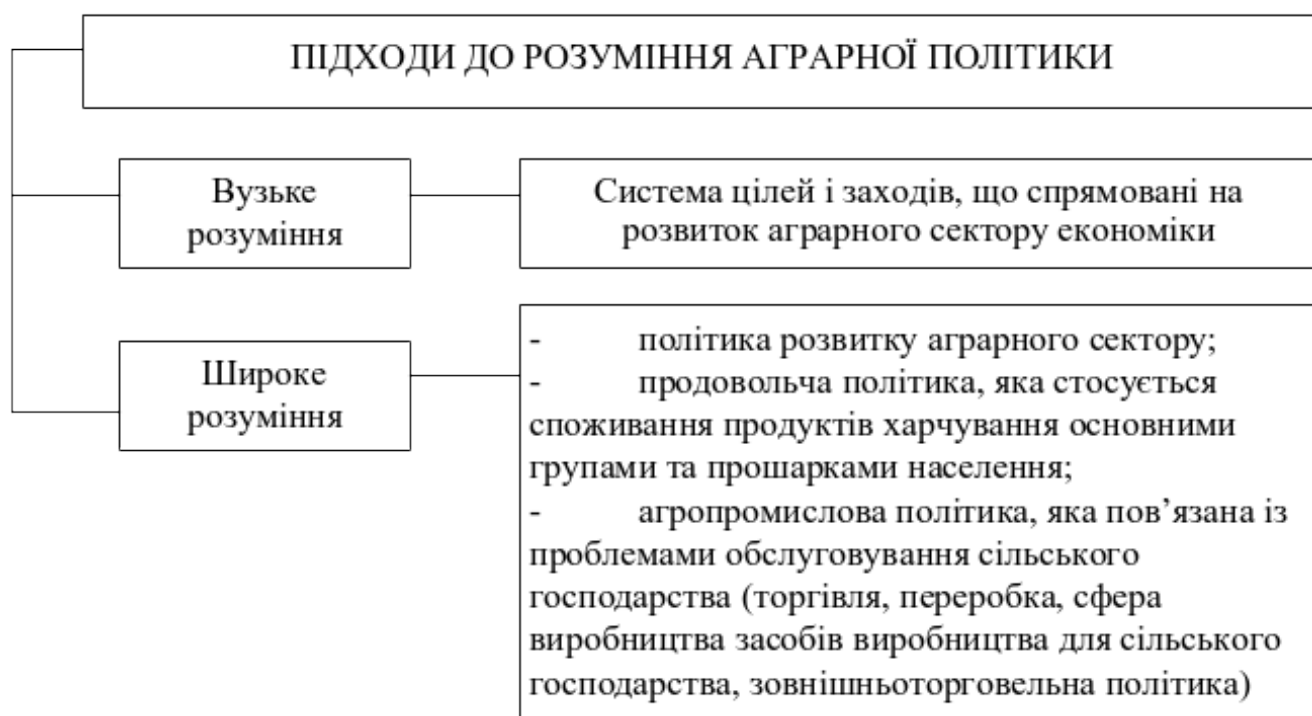

Рисунок 1.1 – Вузький та широкий підходи до розуміння аграрної політики

Джерело: складено автором за даними [6, с. 32-33]

Аналіз рисунку 1.1 показує, що у вузькому розумінні аграрна політика є діяльністю держави, яку спрямовано, щоб створити господарсько-фінансові та політичні ринкові умови в агросекторі. Така політика реалізується через вплив на економічні процеси шляхом застосування форм і методів, які є дієвими у галузі аграрної економіки.

Щодо широкого розуміння аграрної політики варто зосередити увагу на традиційному підході, що застосовують країни ЄС. Так, у статті 39 Римського договору щодо цілей Спільної аграрної політики країн європейської співдружності зазначено що аграрна політика полягає у:

1. Збільшенні продуктивності сільського господарства шляхом сприянню технічного прогресу та забезпеченістю раціонального розвитку сільськогосподарського виробництва із оптимальним використанням факторів виробництва;

2. Забезпеченні достатньо високого рівня життя сільського населення шляхом збільшення індивідуальних доходів населення зайнятого сільським господарством;

3. Підтримці стабільності ринків;

4. Забезпеченні можливостей пропозиції сільськогосподарської продукції;

5. Сприянні продажів споживачам сільськогосподарської продукції за прийнятними цінами [9, с. 12-13].

Виходячи із розгляду широкого розуміння аграрної політики можемо виокремити найважливіші сфери аграрної політики, що відображено за допомогою рисунку 1.2.

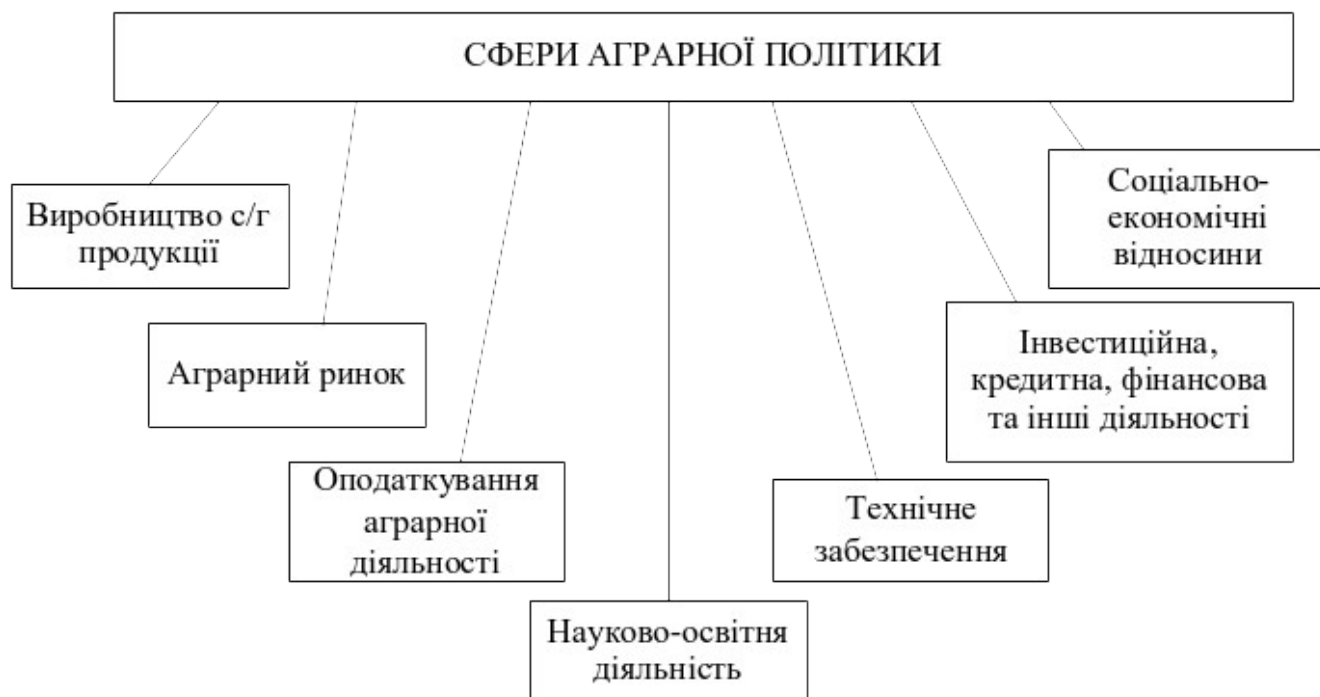

Рисунок 1.2 – Сфери аграрної політики

Джерело: складено автором за даними [10]

Основні сфери аграрної політики полягають у: виробництві сільськогосподарської продукції; формуванні аграрного ринку; оподаткуванні аграрної діяльності; науково-освітній діяльності; технічному забезпеченні; здійсненні інвестиційної, кредитної, фінансової та іншої діяльності; формуванні соціально-економічних відносин.

Аграрна політика держави, як і будь-яка інша політика має свої специфічні цілі. Головні її цілі полягають у:

- забезпеченні стабільного економічного розвитку та його ефективності;
- забезпеченні екологічно безпечного сільськогосподарського виробництва шляхом збалансування попиту і пропозиції за доступними цінами для населення та відповідних обсягів і асортименту в достатній кількості;
- забезпеченні контролю за якістю сільськогосподарської продукції;
- забезпеченні соціальної стабільності села та досягнення ефективної зайнятості та достатніх доходів сільського населення;
- забезпеченні сільського населення необхідними соціальними послугами;
- створенні ефективного правового поля;
- збереженні та підвищенні родючості сільськогосподарських земельних угідь;
- ефективності використання сільськогосподарських угідь;
- забезпеченні продовольчої безпеки країни [11, с. 486].

Поглиблений розгляд аграрної політики повинен здійснюватися із визначенням предмету, об'єкту та суб'єктів аграрної політики, що відображено на рисунку 1.3. Так, предмет аграрної політики спрямовано на систему державних та суспільних заходів із визначенням умов функціонування сільського господарства.

Об'єкт дослідження – процеси розвитку аграрної економіки. Суб'єктами аграрної політики виступають державні та суспільні інституції, які здійснюють прийняття та реалізацію агрополітичних рішень.

Рисунок 1.3 ілюструє взаємозв'язок предмету аграрної політики із об'єктами та суб'єктами. Суб'єкти аграрної політики можуть обирати один із об'єктів аграрної політики і зусилля направляти на їхній розвиток.

Рисунок 1.3 – Предмет, об'єкти та суб'єкти аграрної політики

Джерело: складено автором за даними [6, с. 34]

Як бачимо, об'єктами аграрної політики виступають напрямки на які спрямовуються зусилля держави для покращення аграрної галузі. Суб'єктами виступають державні і громадські інституції, які приймають законодавчі акти та

контролюють їхнє виконання, а також виступають посередниками для реалізації аграрної продукції на закордонних ринках.

Досліджуючи поняття аграрної політики визначено, що варто розглянути основні завдання та орієнтири аграрної політики, що відображено за допомогою рисунку 1.4.

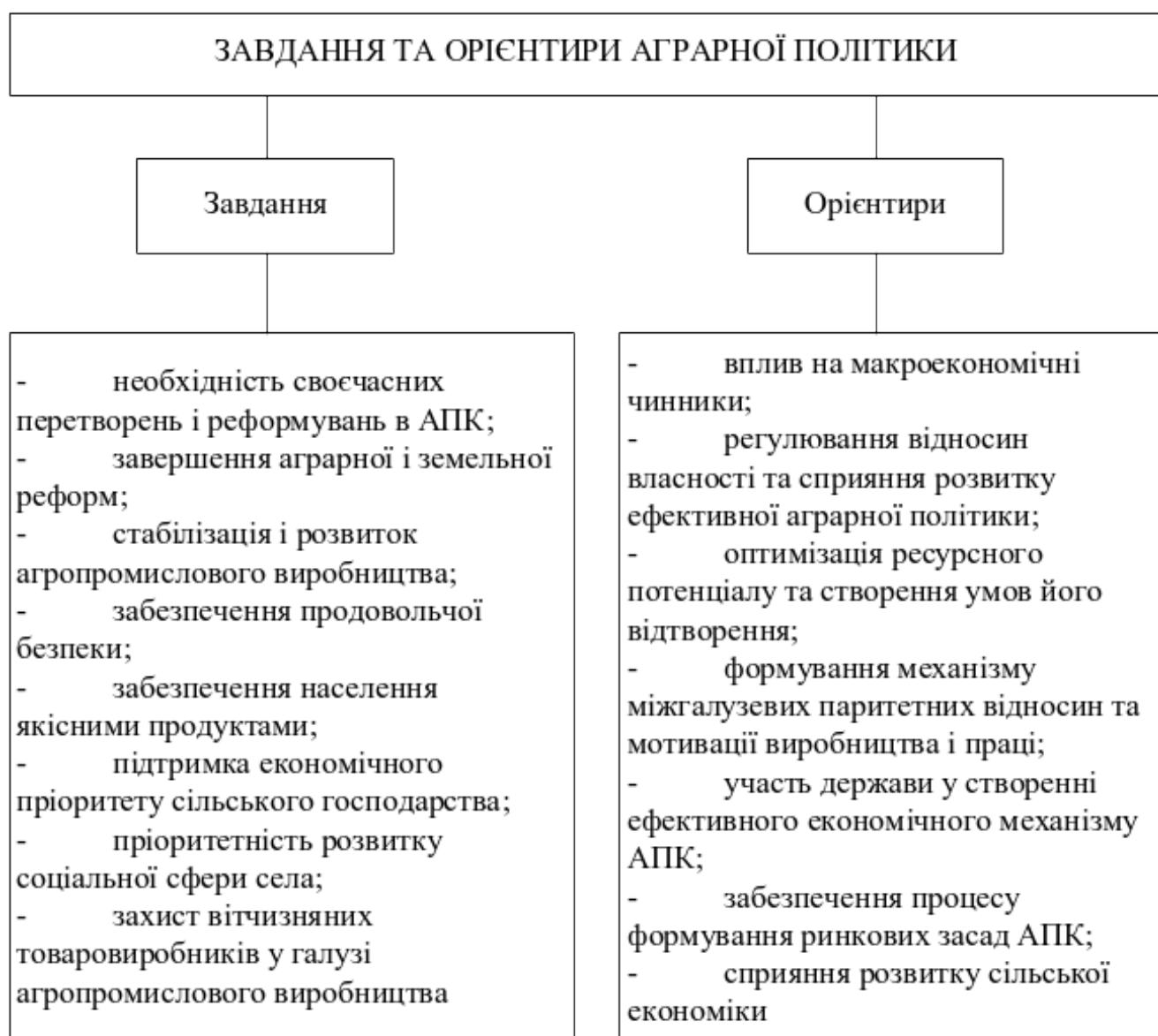

Рисунок 1.4 – Завдання та орієнтири аграрної політики

Джерело: складено автором за даними [12, с. 63]

З аналізу рисунку 1.4 визначені завдання аграрної політики, які полягають у: необхідності своєчасного перетворення і реформування в АПК; завершенні

аграрної та земельної реформ; стабілізації та розвитку агропромислового виробництва; забезпеченні продовольчої безпеки та населення якісними продуктами; підтримці економічних пріоритетів сільського господарства; пріоритетів розвитку соціальної сфери села; захисті вітчизняного товаровиробництва галузі АПК.

Орієнтирами аграрної політики, які несуть вагомий внесок у розвиток агропромислового комплексу є вагомість впливу на макроекономічні чинники. Також, при регулюванні відносин власності у сприянні розвитку ефективності аграрної політики відбувається активний розвиток сільських територій. При оптимізації ресурсного потенціалу відбувається ефективне створення умов його відтворення. При формуванні механізму міжгалузевих паритетних відносин необхідність виступає мотивації праці та виробництва, що сприятиме покращенню розвитку агропромислового комплексу держави. При участі держави у створенні ефективного економічного механізму АПК відбувається активний розвиток сільських територій та забезпечення економічного їхнього зростання. Орієнтири аграрної політики допомагають у забезпеченні процесу формування ринкових засад АПК та сприяють активному розвитку сільської економіки [12, с. 63].

При реалізації завдань аграрної політики варто дотримуватися декількох принципів. До таких принципів варто віднести принцип: пріоритетності національних особливостей та інтересів у формуванні аграрної економіки; однакового підходу до функціонування різних форм власності в аграрній економіці; розвитку аграрної економіки на засадах ринку; поєднання ринкового механізму із державним регулюванням; соціальної справедливості і соціальної відповідальності [6, с. 35-36]. Більш детально всі описані принципи розглянуто на рисунку 1.5.

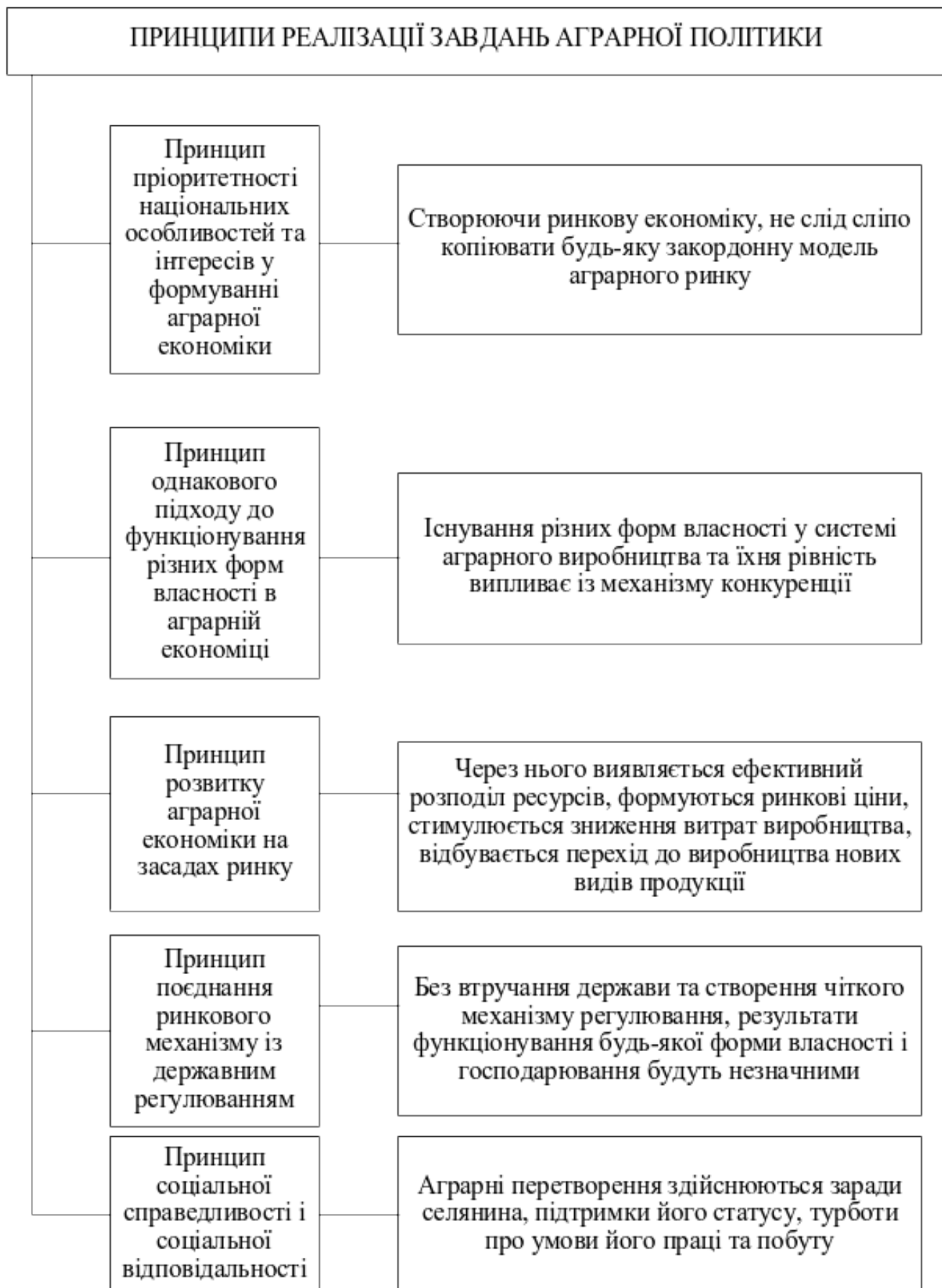

Рисунок 1.5 – Принципи реалізації завдань аграрної політики

Джерело: складено автором за даними [6, с. 35-36]

Отже, дослідження поняття аграрної політики дозволило виявити її сутність, підходи до розуміння, сфери застосування, її предмет, об'єкти та суб'єкти, завдання та орієнтири, а також принципи реалізації завдань аграрної політики. Це все формує уяву про поняття аграрної політики та комплексу завдань для успішної її реалізації.

1.2 Експортний потенціал підприємства та основи його формування

Сучасна економічна наука показує об'єктивні вигоди та переваги участі національного господарства у міжнародному поділі праці (МПП), що тісно пов'язано з використанням експортного потенціалу. Залежно від масштабів господарювання розрізняють експортний потенціал національного господарства, галузі, регіону, підприємства. Вони відрізняються один від одного розмірами відокремлення ресурсів, які визначаються такими особливостями виробничої системи, як масштабність, характер діяльності, ступінь замкнутості. Експортний потенціал однієї системи складається ієрархічно з експортних потенціалів підпорядкованих систем.

Основним елементом, який характеризує використання експортного потенціалу будь-якого рівня ієрархії, є експорт. Переважна більшість учених визначають експорт як вивіз товарів та капіталу за кордон. Він є складовою частиною зовнішньої торгівлі і основним елементом, який характеризує використання експортного потенціалу.

У сфері наукових досліджень залишається актуальною проблема визначення поняття експортного потенціалу в різних аспектах і особливо проблема його оцінки. У Таблиці 1.2 надано розширений аналіз існуючих вітчизняних та зарубіжних підходів до визначення поняття «експортний потенціал».

Таблиця 1.2 – Зміст поняття «експортний потенціал» у різних наукових дослідженнях

Автор	Зміст визначення
Мазаракі А.А., Юхименко В.В., Гребельник О.П. та інші	Експортний потенціал – максимальна здатність національної економіки при певному розвитку виробничих сил виробляти товари та надавати послуги у відповідних обсягах для задоволення внутрішніх потреб і реалізації на зовнішньому ринку
Пирець Н.М.	Експортний потенціал – здатність національної економіки виробляти конкурентоспроможні товари та реалізовувати їх на міжнародних ринках, за умов постійного зростання ефективності використання природних ресурсів, розвитку науково-технічного потенціалу при забезпеченні економічної безпеки країни в цілому
Мочерний С.В.	Експортний потенціал – це здатність усього національного виробництва, промисловості, окремих галузей або підприємств виробляти необхідну кількість конкурентоспроможної продукції на експорт
Клименко Н.А.	Експортний потенціал – складна система виробничого і ресурсного потенціалу підприємства, що розвивається з метою підвищення ефективності міжнародної діяльності та розширення ринків збуту продукції шляхом оптимізації виробництва, моніторингу та диверсифікації виробництва
Мальцев А.А.	Експортний потенціал території – це експортна база регіону, яка оцінюється по можливостях виходу та закріплення на конкретному зарубіжному ринку. Під експортною базою розуміється сукупність виробництв на експорт в цілому з іншими підприємствами на даній території, які випускають конкурентоспроможну продукцію, але за деяких причин не відвантажені за кордоном.
Токарев Ю.В.	Експортний потенціал визначається як сукупна здатність, відповідно, підприємств, галузей національного господарства та економіки в цілому виробляти промислову та сільськогосподарську продукцію, конкурентоспроможну на міжнародних ринках, надавати послуги іноземним особам, а також вивозити капітал за кордон у визначений історичний час.

Словник банківських термінів	Експортний потенціал – потенційна здатність, можливість даної країни експортувати ресурси та продукти, якими вона володіє або виробляє.
Камолов С.Г.	Експортний потенціал – здатність економічної системи виробляти товари, технологію та послуги, конкурентоспроможні на світових ринках за досягнутим рівнем розвитку ресурсів, виробничих сил, науки, сервісно-збутової інфраструктури та системи валютно-фінансової підтримки експорту.
Магомедбеков Г.У.	Експортний потенціал – здатність економічної системи виробляти товари, технологію та послуги, конкурентоспроможні на світових ринках при досягнутому рівні розвитку ресурсів, виробничих потужностей, побутової інфраструктури та системи валютно-фінансової підтримки експорту.

Продовження таблиці 1.2

Сухарський В.С.	Експортний потенціал можна визначити як суму благ, що національна економіка може зробити і реалізовувати за свої межі, без збитків для себе, але у всіх випадках, при визначенні зовнішніх і внутрішніх обмеженнях, намагаючись максимізувати власний прибуток. Експортний потенціал країни – це також здатність національної економіки виявляти свої конкурентні переваги на світовій арені.
Скорнякова І.В.	Експортний потенціал є здатністю економічних суб'єктів у виробництві конкурентоспроможної на світовому ринку продукції здатної у подоланні існуючих експортних бар'єрів та ефективності продажів за кордон
Кириченко О.М.	Експортний потенціал є можливістю підприємств до збереження або збільшення обсягів експорту на довгостроковий період, при використанні сукупності національних та зовнішніх факторів, які здатні ефективно конкурувати на світовому ринку
Олексюк О.І.	Експортний потенціал є можливістю проведення міжнародної підприємницької діяльності, шляхом виходу і закріплення на зовнішніх ринках зі своєю продукцією
Бойко С.М.	Експортний потенціал є можливістю виробництва необхідного обсягу продукції (з метою експортної реалізації та максимальною користю для країни), що при показниках якості й

	конкурентоспроможності відповідає вимогам світового ринку
Ломаченко Т. І.	Експортний потенціал – можливість виробництва експортної продукції з врахуванням конкурентоспроможності даної продукції і ринкового попиту на неї
Стичишин П.П.	Експортний потенціал – здатність підприємства організації, корпоративної структури до контролю максимально можливої для нього частки ринку що визначається ресурсами системи, особливостями їх використання у спрямуванні на формування властивостей продукту та можливих стратегій, які забезпечують йому необхідну конкурентоздатність
Пепа Т.В.	Експортний потенціал – здатність відтворювати свої конкурентні переваги на світогосподарській арені управляючи організаційно-технологічною сукупністю виробництв, результати діяльності яких реалізуються з використанням зовнішньоекономічного фактору
Коломієць В.В.	Експортний потенціал – здатність виробляти і реалізовувати на конкретних закордонних ринках у перспективі конкурентоспроможні товари та послуги при досягнутому рівні розвитку економіки і системи економічної підтримки експорту
Каракай Ю.В.	Експортний потенціал – здатність до ефективної експортної діяльності яка передбачає наявність конкурентоздатних на світовому ринку товарів, технологій та послуг; забезпеченість висококваліфікованими кадрами науки, виробництва, системи збуту та сервісу; здатність транспортних засобів до ефективного перевезення експортних вантажів; здатність до швидкої структурної перебудови по виробництву експортної продукції в умовах зміни кон'юнктури зовнішнього ринку
Бегма В.М., Мазуров Г.І.	Експортний потенціал – частина загального економічного потенціалу що здатна відтворювати свої конкурентні переваги на зовнішньому ринку через обсяг благ, які підприємство може створити і реалізувати за межі держави
Рокоча В.В.	Експортний потенціал – здатність національної економіки відтворювати свої конкурентні переваги на світових ринках
Кисельова О.М.	Експортний потенціал – складова системи зовнішньоторговельних зв'язків, що реалізується через експорт товарів (послуг)
Жуков В.Н.	Експортний потенціал – комбінація потенціалів підприємства більш низького рівня: промислового, збутового, фінансового, науково-технічного та інших.
Вдовін С.М.	Експортний потенціал – це сукупна здатність підприємства створювати та виробляти конкурентоспроможну продукцію на

	експорт, просувати її на зовнішньому ринку, вигідно реалізовувати там товар та забезпечувати рівень обслуговування, що вимагається.
А. Дайан, Р. Урсе	Експортний потенціал – комплексний показник, який враховує властивості та характеристики підприємства, а також характеристики ринку можливої реалізації його товарів, що відображають перелік вимог до потенційного ринку реалізації та обумовлені його властивостями і особливостями.
Бикова Н.В.	Експортний потенціал – фактична здатність формувати та реалізовувати продукцію на зовнішньому ринку та його потенційну можливість зберігати або збільшувати обсяги експортної продукції в довгостроковій перспективі із врахуванням тенденцій зарубіжного ринку, що надасть можливість ефективно конкурувати на ньому

Джерело: складено автором за даними [13-35]

У економічній енциклопедії (С.В. Мочерний) поняття «експортний потенціал» охарактеризовано як «здатність усього національного виробництва, промисловості, окремих галузей або підприємств виробляти необхідну кількість конкурентоспроможної продукції на експорт» [27, с. 647].

А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник визначили термін «експортний потенціал» як «максимальну здатність національної економіки при певному розвитку виробничих сил виробляти товари та надавати послуги у відповідних обсягах для задоволення внутрішніх потреб і реалізації на зовнішньому ринку» [13, с. 6]. Проте, загалом категорія «експортний потенціал» засвідчує, що експортна діяльність вже розпочалась, але ще не набула завершеної форми, не отримала реального втілення. З іншого боку, вчений зазначив, що необхідною характерною ознакою експортного потенціалу можна вважати можливість щодо сприйняття нових структурних елементів та застосування можливостей нового етапу функціонування суб'єкта господарювання у зовнішньоекономічній сфері.

За визначенням українського вченого В. Рокочі, експортний потенціал країни необхідно розглядати як «здатність національної економіки відтворювати свої конкурентні переваги на світових ринках» [35, с. 9]. Практично аналогічну характеристику цього терміну дає інший український учений В. Юхименко. На

його думку, «експортний потенціал – це максимальна здатність національної економіки при певному розвитку виробничих сил випускати товари та надавати послуги, конкурентоспроможні на зовнішніх ринках» [29, с. 35].

Російський науковець С.М. Вдовін вважає, що експортним потенціалом є сукупна здатність підприємства створювати та виробляти конкурентоспроможну продукцію на експорт, просувати її на зовнішньому ринку, вигідно реалізовувати там товар та забезпечувати рівень обслуговування, що вимагається [35, с. 10].

Зарубіжні вчені А. Дайан та Р. Урсе замінюють поняття експортного потенціалу поняттям конкурентоспроможності підприємства, дещо розширюючи та доповнюючи його такими факторами як зовнішня торгівля, торговельна концепція, зовнішня політика та урівнюючи ці показники [36, с. 212].

Аналіз сутності експортного потенціалу дозволив визначити основні його положення:

- по-перше, необхідно визнати, що розбіжності у визначенні поняття «експортний потенціал» пов'язані з вибором предмета та об'єкта дослідження;
- по-друге, переважна більшість визначень «експортний потенціал» у своєму складі містить фактор конкурентоспроможності.

Наведені визначення у таблиці 1.1 показали, що зважаючи на різницю у визначенні експортного потенціалу, більшість науковців розглядають його з єдиної методологічної бази. Поняття «експортний потенціал» ними розглянуто на рівні підприємства, галузі й економіки в цілому та визначено:

- як здатність національної економіки до задоволення потреб (А.А. Мазаракі, В.В. Юхименко, О.П. Гребельник, Н.М. Пирець, В.В. Рокоча);
- як здатність національного виробництва, промисловості, окремих галузей і підприємств виробляти конкурентоспроможні товари і послуги та відтворювати конкурентні переваги (С.В. Мочерний, Ю.В. Токарев, С.М. Бойко, Т.І. Ломаченко, І.В. Скорнякова, В.В. Коломієць, Т.В. Пепа, В.М. Бегма, Г.І. Мазуров, С.М. Вдовін);
- як експортну базу регіону (А.А. Мальцев);
- як суму благ (В.С. Сухарський);

- як можливості підприємства зберігати або збільшувати обсяги експорту (О.М. Кириченко, Н.В. Бикова);
- як можливість проводити міжнародну підприємницьку діяльність (О.І. Олексик, Н.А. Клименко);
- як здатність підприємства до контролю максимально можливої частки ринку (П.П. Стичишин);
- як здатність до ефективної експортної діяльності (Ю.В. Каракай);
- як складову системи зовнішньоторговельних зв'язків (О.М. Кисельова);
- як комбінацію потенціалів більш низького рівня (В.Н. Жуков);
- як показник, що враховує характеристики та властивості підприємства і ринку реалізації продукції (А. Дайан, Р. Урсе).

Розкриваючи сутність експортного потенціалу нами зазначено стимули, які стимулюють економічну систему та її суб'єктів експортувати свої ресурси та продукцію. Мотиви входження структури господарства в експортну діяльність визначено вирішенням наступних проблем:

1. Можливостями підвищення ефективності використання природних ресурсів і переваг територіального розподілу праці.
2. Зниженням рівня безробіття, що може покращити ринок праці.
3. Підвищенням конкурентоспроможності галузей промисловості, тобто вдосконалення технічного рівня виробництва і якості продукції.
4. Підвищенням надходжень вітчизняних та зарубіжних інвестицій.
5. Надходженням валютних ресурсів. Чим більший об'єм експорту, тим більше можливостей поповнити доходи бюджету. Наявність експортних виробництв зміцнює фінансово-економічне положення країни через надходження податків з підприємств та громадян, збільшуючи дохідну частину бюджету.
6. Покращенням платіжного балансу. Зростання експорту сприяє досягненню позитивного сальдо балансу. У рамках загальнодержавних інтересів збільшення платіжного балансу сприяє зростанню величині зовнішньоторговельного обороту країни.

7. Покращенням у цілому економічної структури країни і виникнення можливості економічного зростання. Це дозволить підвищити рівень та якість життя населення, створить відповідну інфраструктуру господарства і підвищить загальну привабливість країни.

На основі аналізу сутності експортного потенціалу визначено складові формування експортного потенціалу підприємства (рис. 1.6). До них віднесено: експорт, потенціал, конкурентоспроможність та кон'юнктура ринку.

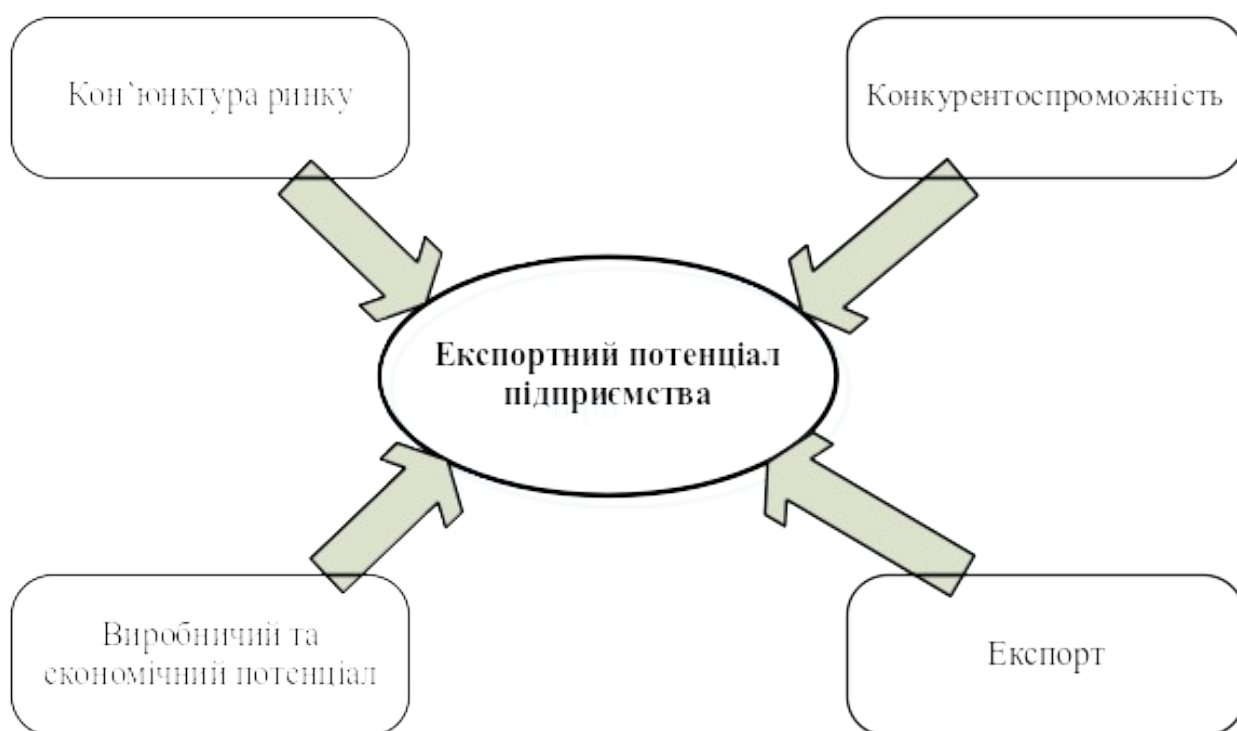

Рисунок 1.6 – Складові формування експортного потенціалу підприємства

Джерело: [35]

Аналіз рисунку 1.6 показує, що експортний потенціал підприємства формується на базі кон'юнктури ринку, конкурентоспроможності, виробничого та економічного потенціалу підприємства та експорту. Тому, важливо розуміти сутність та особливості формування кожної із складових формування експортного потенціалу підприємства.

Розглянуто сутність поняття потенціалу як складової формування експортного потенціалу підприємства у науковій літературі. Так, Ю.Ю. Донець вважає, що потенціалом є максимально можливий річний або добовий,

погодинний або віднесений до іншої аналогічної одиниці обсяг випуску продукції.

Науковці В.Н. Авдєєнко та В.О. Котлов розглядають потенціал підприємства як сукупність наданих у розпорядження господарської системи ресурсів підприємства [32, с. 127].

Науковці описують потенціал підприємства як набір ресурсів, які у процесі виробництва набувають форми факторів виробництва. А також, потенціалом підприємства, вважають ресурси робочої сили, засобів і предметів праці, що створені людиною та задіяні у виробництві запасів корисних копалин [38, с. 241].

Зарубіжний учений С.А. Хейнман описує потенціал підприємства як виробничий апарат і рівень технології, природні ресурси та матеріально сировинний баланс, існуючу систему комунікацій, техніку, організацію і систему утримання, переробки і переміщення інформації науково-технічного потенціалу [35, с. 15].

Розглянуті визначення сутності поняття потенціал підприємства у науковій літературі свідчить про різні погляди до цього поняття, що пов'язано із різними об'єктами дослідження науковців.

Отже, вважаємо, що з огляду на наш об'єкт дослідження потенціалом підприємства агробізнесу є здатність підприємства шляхом використання наявних факторів виробництва до виробництва високоякісної агропромислової продукції та послуг.

Наступним фактором, що формує експортний потенціал підприємства є конкурентоспроможність. Вважаємо, що класичним підходом до сутності поняття конкурентоспроможність підприємства є теорія М. Портера. Він вважає, що конкурентоспроможністю є прояв системи багатьох факторів у створенні різних конкурентних переваг залежно від знаходження конкурентного середовища. Суб'єкти конкуренції володіють індивідуальним набором переваг зосереджених на факторах виробництва, інвестиціях та інноваціях. Науковець наголошує на послідовності економічного зростання, міжнародного та національного

конкурентоспроможного розвитку, що залежить від кластерів (група географічно розташованих по сусідству підприємств, що пов'язані між собою у певній галузі при доповненні одне одного). Концепцію кластера впроваджено у розвиток вітчизняної економічної науки практично у всі фундаментальні дослідження конкурентоспроможності та стратегій економічного розвитку підприємства [39, с. 169].

Розглянуто третю складову формування експортного потенціалу підприємства – кон'юнктуру ринку. Погоджуємось із визначенням Н.Д. Кондратьєва щодо економічної кон'юнктури ринку, який вважає її напрямком та ступенем зміни сукупності елементів народногосподарського життя порівняно із попереднім моментом [36, с. 32-37]. Тобто, кон'юнктура ринку залежить від фактору часу. Для розуміння кон'юнктури ринку виділені його ознаки:

- предмет дослідження – ринок;
- розгляд у часі та просторі в динаміці розвитку та охоплення усього процесу відтворення;
- зв'язок із конкретними історичними умовами процесу відтворення;
- ціль – визначення ступеню та характеру збалансованості ринку із проявом співвідношення попиту, пропозиції та динаміки цін;
- показники попиту, пропозиції, міжнародної торгівлі та цінові показники [38].

Четвертий фактор формування експортного потенціалу підприємства є одним із головних – це експорт, тобто реалізація товарів та послуг підприємства агробізнесу за межі України.

Отже, експортний потенціал підприємства відіграє важливу роль для підприємств, які здійснюють або планують здійснювати торгівлю за межами країни. При цьому формування експортного потенціалу відбувається на базі експорту, кон'юнктури ринку, потенціалу та експорту.

1.3 Законодавство, що формує та регулює аграрну політику в Україні

Сьогодні національна економічна політика України спрямовано на розвиток державної аграрної політики як важливої її складової. Її спрямовано на розвиток та ефективність функціонування пріоритетного сектору економіки – сільського господарства. Пріоритет для розвитку сільськогосподарської діяльності України зумовлено значущістю і незамінністю сільськогосподарської продукції для життєдіяльності людини та суспільства.

Сільське господарство є єдиним сектором матеріального виробництва у забезпеченні населення продуктами харчування, які бувають як рослинного, так і тваринного походження. В умовах сьогодення постала проблема розвитку села та збереження селянства як прошарку українського суспільства. Як відомо, сьогодні більшість молоді намагається знайти себе у місті та виїхати із села, що зумовлено нестачею робочих місць у селах. Аграрна та земельна реформи, які відбуваються в Україні показують не задовільні результати у сільськогосподарському виробництві та не є ефективними, щоб забезпечити розвиток сільськогосподарського виробництва і соціального розвитку села.

18 жовтня 2005 року в Україні було прийнято Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року», де відображено основні засади аграрної політики. Закон є чинним і до теперішнього часу [40].

У Законі визначено сферу дії української державної аграрної політики, яку поширено у сільському і рибному господарстві, харчовій промисловості, переробці сільськогосподарської продукції, аграрній науці і освіті, соціальній сфері сіл, їхнього матеріально-технічного та фінансового забезпечення (стаття 1) [40]. Тому, державну аграрну політику сприймають із широким спектром дій, які виходять за межі суто аграрного виробництва.

У Законі визначаються основні складові державної аграрної політики України. У відповідності до частини 3-ої статті 1-ої Закону складовими державної аграрної політики України виступають у комплексі правові, організаційні та

економічні заходи, які спрямовано у напрямку підвищення ефективності функціонування аграрного сектору економіки, розв'язку соціальної проблеми сільського населення та забезпеченістю комплексу сталого розвитку сільських територій.

У Законі чітко окреслено мету аграрної політики, що відображено за допомогою схеми на рисунку 1.7.

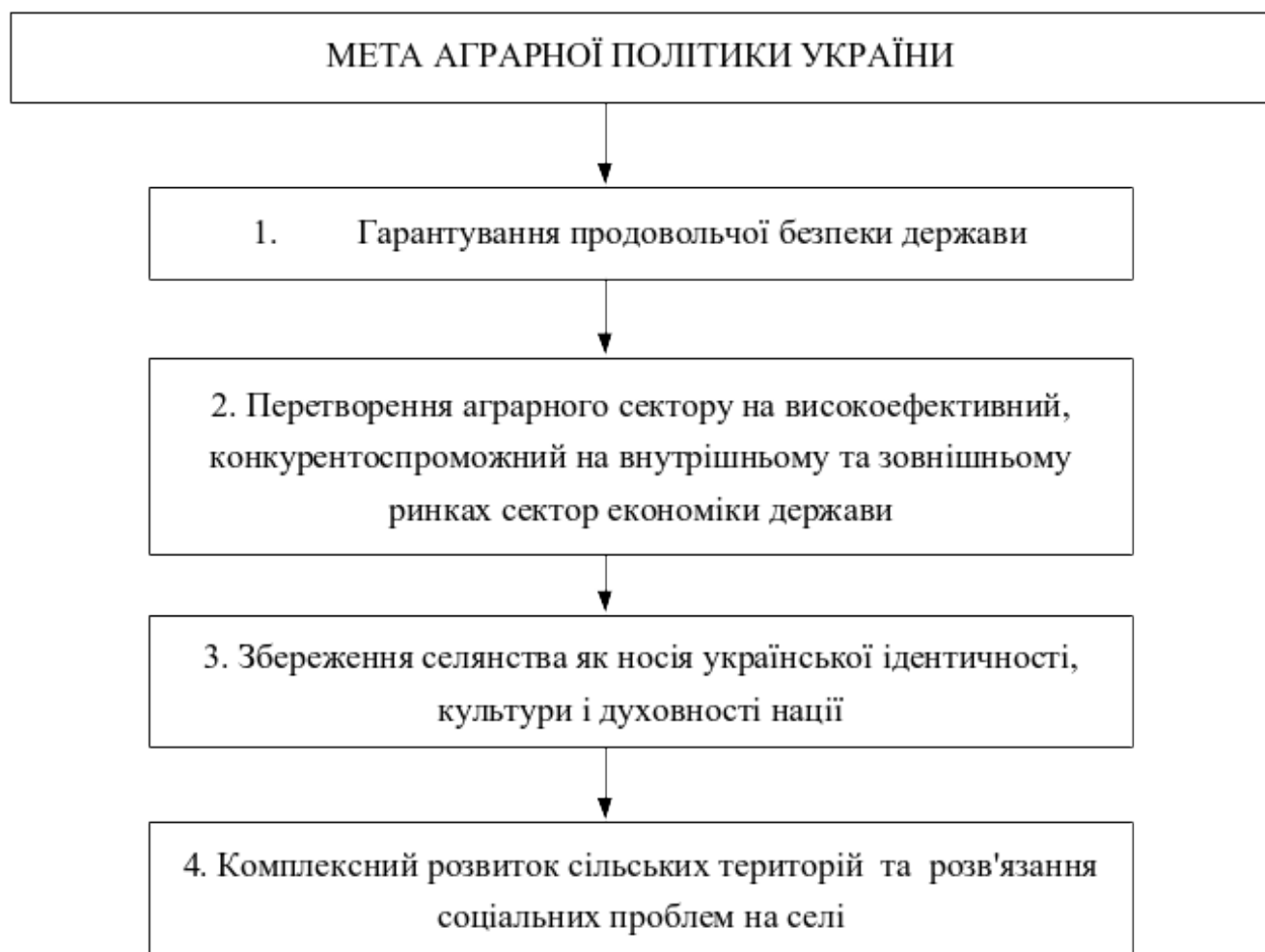

Рисунок 1.7 – Мета державної аграрної політики у відповідності до Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року»

Джерело: складено автором за даними [40]

З оцінки рисунку 1.7 бачимо, що мета державної аграрної політики відповідно до Закону передбачає досягнення у перспективі стратегічних цілей аграрного комплексу.

Важливим у Законі є визначення пріоритетів державної аграрної політики України.

На нашу думку, визначені Законом пріоритети допомагають аграрним підприємствам планувати свою діяльність разом із визначенням стратегії розвитку аграрного бізнесу в державі у цілому. Вважаємо, за необхідність детально розглянути та обґрунтувати кожен із пріоритетів. Пріоритети подано за допомогою рисунку 1.8.

Пріоритети державної аграрної політики спрямовані на формування економічної політики держави у напрямі формування економічного зростання у галузі аграрної промисловості.

З рисунку 1.8 бачимо, що пункт 9 пріоритетного напрямку стосується теми нашого дослідження. Тобто, створити сприятливі умови щодо реалізації експортного потенціалу аграрного сектору економіки. Аграрні підприємства повинні переходити на європейські стандарти якості продукції, формування її сортності, а також вивчати кон'юнктуру зарубіжних ринків щодо можливості реалізації продукції українських підприємств.

Законом також передбачено шляхи реалізації основних пріоритетів у державній аграрній політиці, що визначені у статті 4 Закону. Такі шляхи розбиті на декілька напрямів, що сприяють:

1. Розвитку земельних відносин;
2. Формуванню сприятливості економічного середовища ефективності діяльності підприємств аграрного сектору;
3. Державній політиці розвитку ринків сільськогосподарської продукції;
4. Удосконаленню системи державного регулювання шляхом ефективності загальнодержавної та регіональної політик аграрного сектору економіки держави;

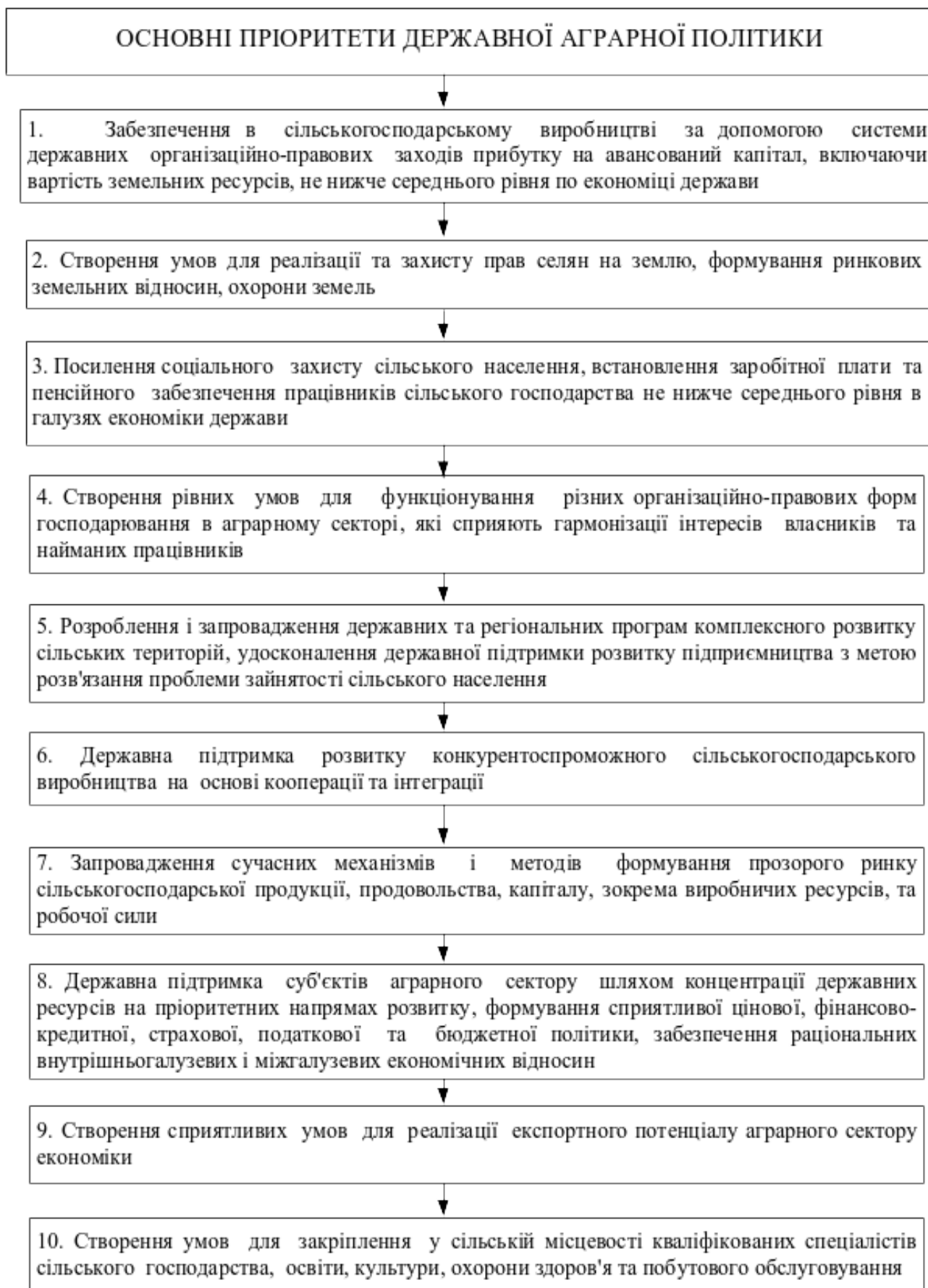

Рисунок 1.8 – Пріоритети державної аграрної політики

Джерело: побудовано автором за даними [40]

5. Комплексного розвитку сільських територій у підвищенні соціального захисту та рівня життя мешканців сільських територій;

6. Проведенню державної аграрної політики [40].

Сьогодні у світі відбувається процес переходу до сталого розвитку економіки, що особливо стосується аграрного сектору та екології. Важливі питання сталого розвитку повинні бути відображеними у законодавстві. Так, у Законі України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» не відображено пріоритети державної аграрної політики щодо екологічних аспектів сільськогосподарської діяльності.

Варто звернути увагу, що по окремості природоохоронний напрямок визначений при зазначенні шляхів реалізації аграрної політики України, що стосується земель. Але, цього недостатньо для ствердження про належність рівня у забезпеченні екологічної складової, тому що процес сільськогосподарської діяльності повинен одержувати багато природних ресурсів, що потребують охорони. В 2 частині статті 4 визначені напрями щодо впровадження ресурсозберігаючих, безпечних та екологічно чистих технологій виробництва сільськогосподарської продукції та продовольства [41, с. 110].

Можна стверджувати, сукупно такі заходи спрямовано для виконання головних завдань державної аграрної політики у забезпеченні сталого розвитку сільського господарства. Але, водночас сутність поняття сталого розвитку аграрного сектору економіки законодавчо не визначене.

Отже, Закон чітко розмежовує поняття аграрної політики держави, її мету, завдання, пріоритети розвитку та шляхи реалізації.

Але, враховуючи те, що фактично Закон було розроблено станом до 2015 року, а він є чинним і до сьогодні постала потреба розробки у новому Законі. Верховною радою подано Проект Закону про основні засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку [42]. Вважаємо за потрібне розглянути цей проект закону.

Розробка проекту для суб'єктів господарювання буде сприяти у створенні єдності законодавства, що закріплено у підходах до формування і реалізації у галузі державної аграрної політики і сільського розвитку [43].

Вважаємо за необхідне звернути увагу на критику законопроекту щодо аграрної політики. Основні засади законопроекту державної аграрної політики та політики сільського розвитку переважно характеризуються намірами і не визначають ніяких механізмів їхньої реалізації. Ці наміри викладено тезисно у напрямку загальнодержавних програм розвитку різних аграрних сфер.

Наприклад, статті 16 та 17 у проекті повинні регулювати питання у напрямку підвищення зайнятості сільського населення та стандартів їхньої якості життя. Але, зауважимо, що ці статті не передбачають механізм реалізації визначених питань, тому виникає неможливість регулювати питання у підвищенні зайнятості і стандартів якості життя сільського населення.

Багато юристів, які детально вивчали проект закону вважають недоцільним назви статей 9, 12, 13, які відповідають за «продовольчу безпеку держави», «сталий розвиток земельних відносин», «стале ведення лісового та рибного господарства». Це пов'язано із тим, що у цих описаних напрямках зовсім відсутній правовий механізм, вони тільки наповнені цілями з їхньою характеристикою, засадами тощо. Фахівці вважають, що документ не доцільно ухвалювати як Закон, тому що він здатен регулювати тільки суспільні відносини щодо встановлених загальнообов'язкових правил у поведінці суб'єктів господарювання [42].

У деякій частині законопроекту відсутня узгодженість між чинним законодавством та проектом закону. Наприклад, стаття 21 законопроекту передбачає розробку центральними органами виконавчої влади забезпечити формування та реалізацію державної аграрної політики та сільського розвитку, що затверджене КабМін України у Плані заходів реалізації основних засад розвитку державної аграрної політики та політики сільського розвитку.

Головне управління вважає, що цей план заходів варто класифікувати як державну цільову програму, тому тут постає необхідність узгодженості із Законом України «Про державні цільові програми» [44]. Тут загальнодержавні програми

направлені на економічний, науково-технічний, соціальний, національно-культурний розвиток та розвиток охорони довкілля. Такі програми повинні бути із направленістю розв'язку окремих проблем економіки, суспільства, окремих галузей із потребою у державній підтримці.

Сьогодні базовою для законодавства у галузі аграрної політики України є Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року (схвалена розпорядженням КМУ від 17 жовтня 2013 р.). Мета розробки такого документу постала для створення ефективного організаційно-економічного механізму розвитку аграрного сектору при забезпеченні взаємозв'язку економічних, соціальних та екологічних інтересів суспільства із для забезпеченням населення якісною, доступною та безпечною українською продукцією сільського господарства [45].

У Стратегії розглянуті різні напрями розвитку аграрної політики та шляхи їхнього досягнення (рисунок 1.9).

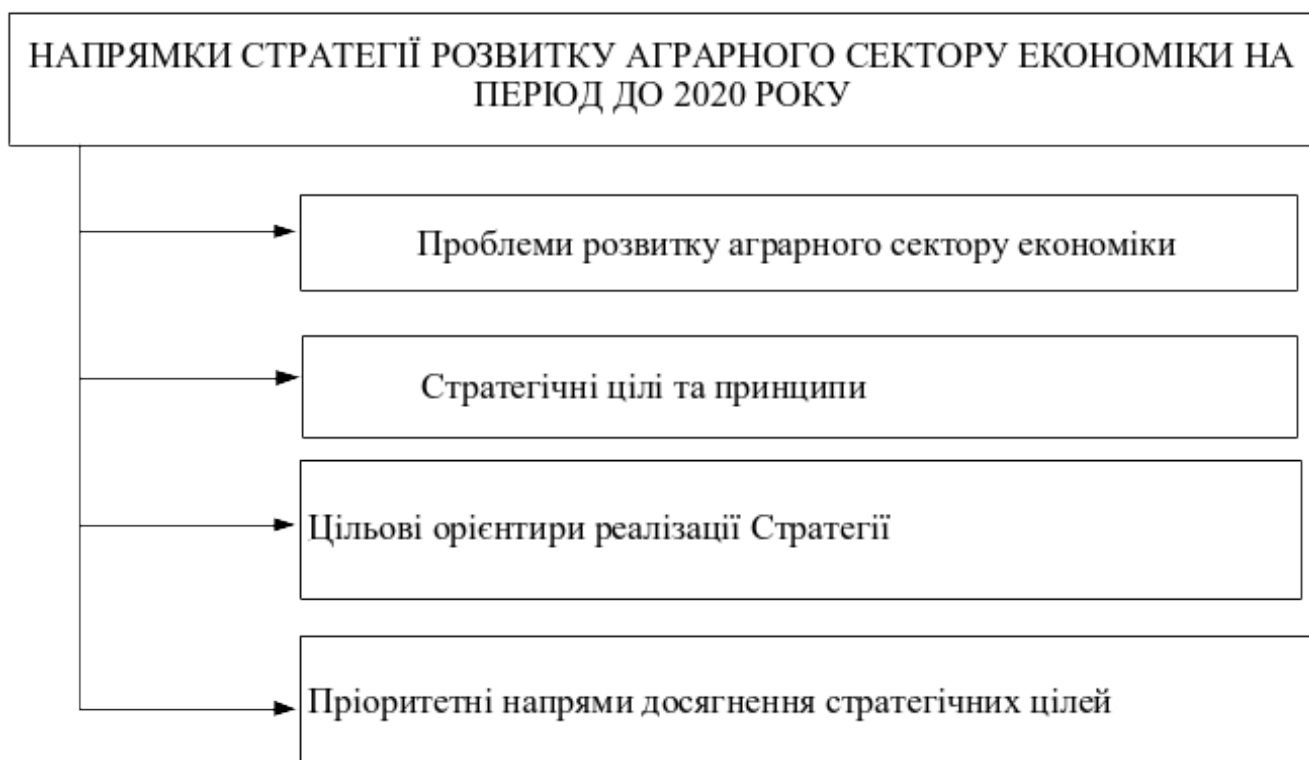

Рисунок 1.9 – Напрями визначені у Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року

Джерело: складено автором за даними [45]

При виконанні Стратегії були передбачені шляхи розробки, ухвалення і виконання Державної програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р. Вона мала визначати шляхи та методи при виконанні завдань Стратегії із кожного пріоритетного напрямку. Там повинні були бути розміщеними перелік завдань та заходів, джерел фінансування, очікуваних результатів, строків виконання та виконавців. Але, такий документ не прийнятий, тому Стратегія носить виключно декларативний характер, тому що механізм її виконання не запровадили [46, с. 129].

За розпорядженням КМУ ухвалено Концепцію Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року від 30 грудня 2015 р. [47]. Напрямки, які звертається увага у Концепції подано на рисунку 1.10.

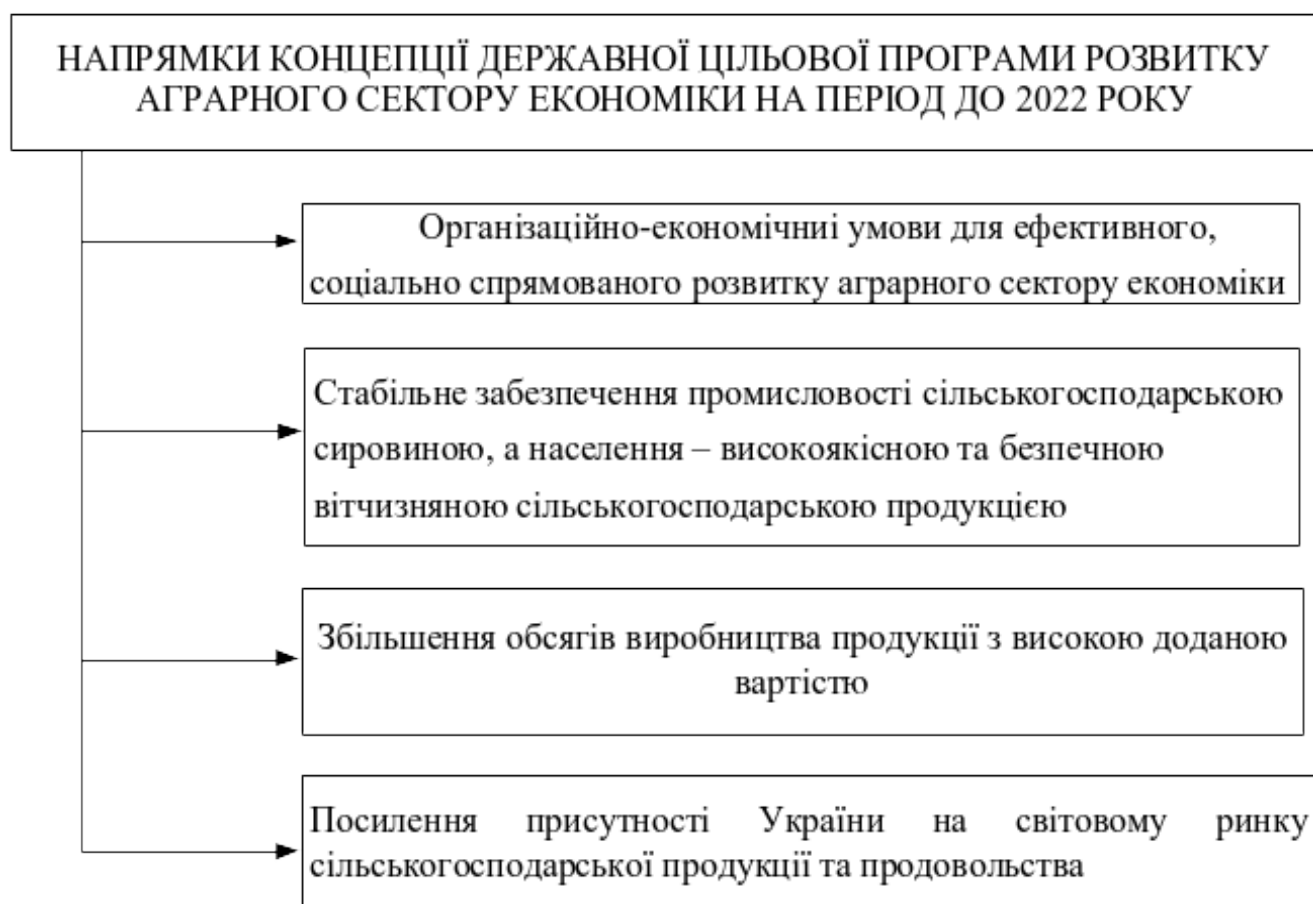

Рисунок 1.10 – Напрями Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року

Джерело: складено автором за даними [47]

Реалізація Концепції була покладена на Міністерство аграрної політики та продовольства та центральні органи виконавчої влади шляхом розробки та подання ними у чотиримісячний строк КМУ проєкт Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 р. Варто зазначити про те, що Програму затвердили, а це свідчить, що Концепцію Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 р. не виконано, тобто вона існує тільки в документі та конкретних кроків для її виконання не було зроблено державною владою.

У 2017 році КМУ схвалено ще одну Концепцію розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018–2020 роки [48].

Аналіз рисунку 1.11 показує, що у Концепція направлена на виконання шести завдань, які стосуються розвитку фермерських господарств, тобто це також є одним із основних напрямів у державній аграрній політиці, які необхідно розвивати для розвитку сільської місцевості.

При виконанні Концепції передбачено здійснення деяких напрямів покращення державної аграрної політики, організаційно-економічного механізму, інституційного середовища, фінансового та інформаційного забезпечення і державної підтримки фермерських господарств. Також, Міністерством аграрної політики та продовольства при розробці проєкту закону про Державний бюджет України і стратегічних програмних документів з питань розвитку агропромислового комплексу запропоновано врахування мети Концепції, що відповідно схвалено розпорядженням. Вважаємо, що такий напрямок запропонований Міністерством не дозволяє у повній мірі виконати Концепцію, адже виникає залежність від державного та місцевого бюджетів, а сама Концепція носить тимчасовий характер, тому що розрахована на 2018-2020 роки і не має до системного підходу в галузі державної аграрної політики.

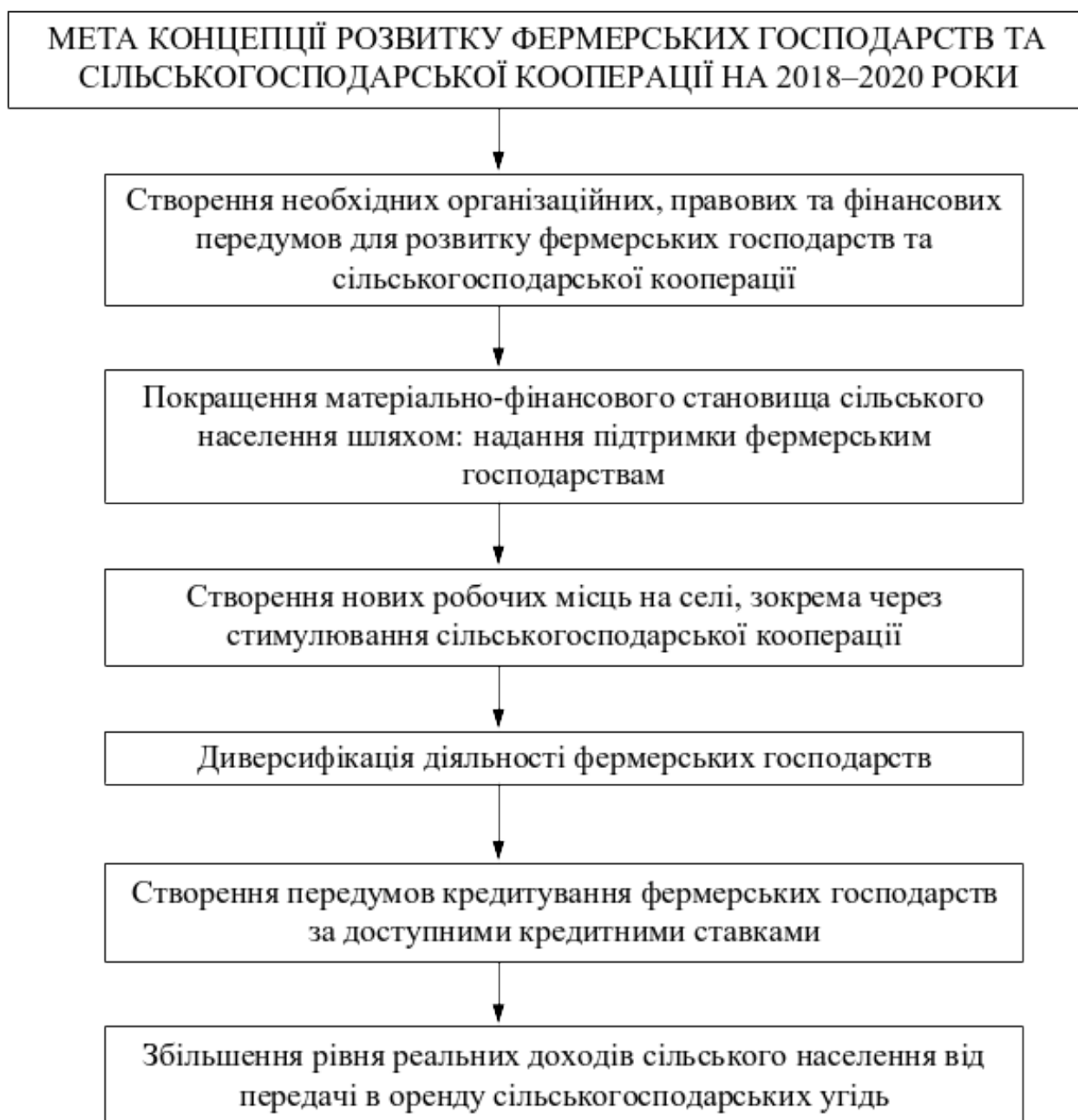

Рисунок 1.11 – Мета Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018–2020 роки

Джерело: складено автором за даними [4]

Як уже було сказано попередньо, одним із завдань аграрної політики України є розвиток сільських територій. Тому існує ще один програний державний документ – Концепція розвитку сільських територій [49]. Цей документ розроблено із метою створити необхідні організаційні, правові та фінансові передумови сільського розвитку, що схвалено розпорядженням КМУ від 23 вересня 2015 р.

При виконанні Концепції передбачалося здійснення впровадження міжсекторального підходу для реалізації. Також, необхідним є провести реформи у системі управління, удосконалити державну аграрну політику, інституційне середовище, організаційно-економічний механізм, фінансове і інформаційне забезпечення та державну підтримку розвитку сільських територій.

Міністерством аграрної політики та продовольства спільно із Національною академією аграрних наук розроблено у 2017 році План заходів з реалізації Концепції розрахований до 2025 р., за яким передбачено проведення певних заходів за різними напрямками, що відображено на рисунку 1.12.

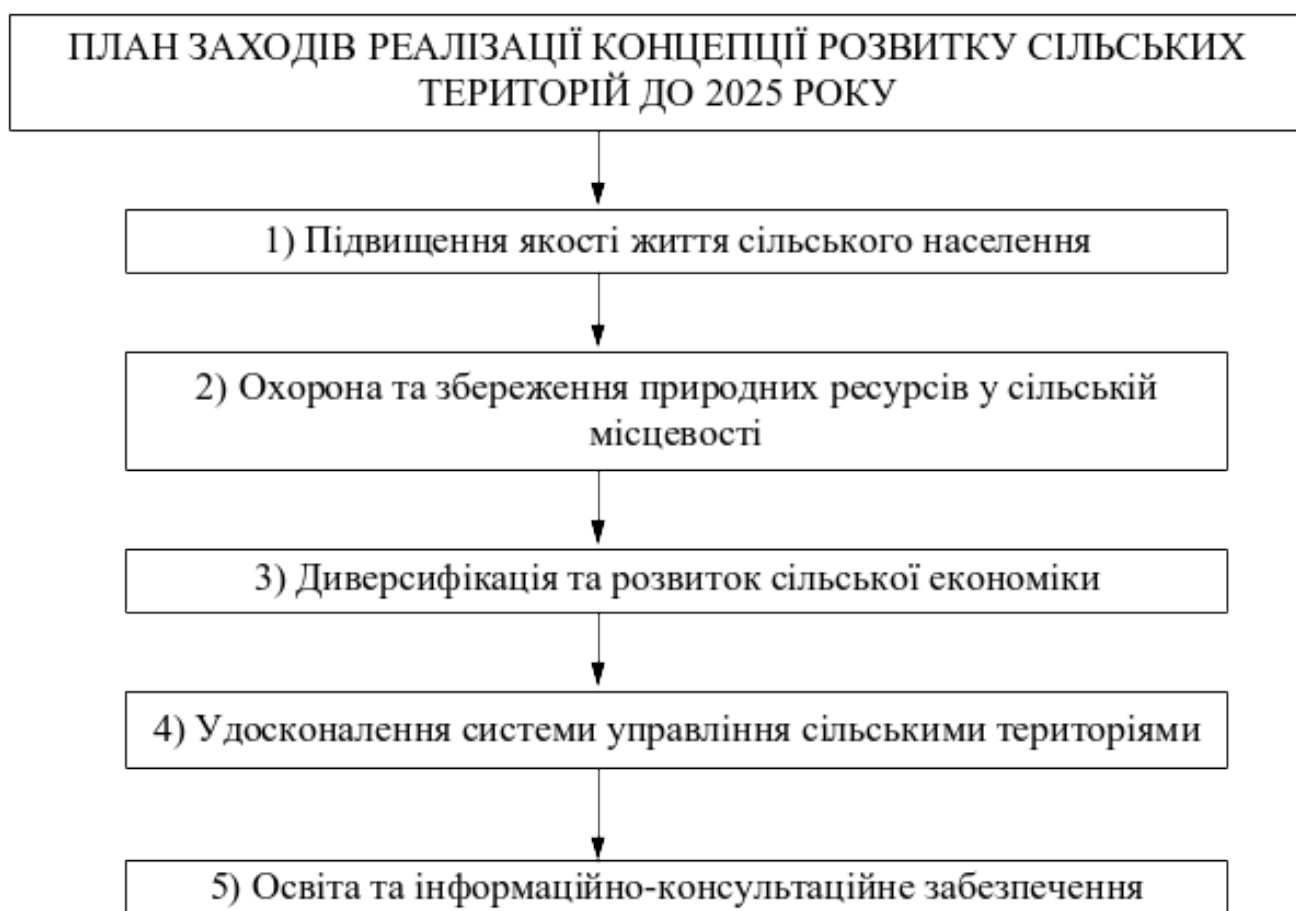

Рисунок 1.12 - План заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій до 2025 року

Джерело: складено автором за даними [49]

Згідно Плану заходів для виконання Концепції визначені п'ять напрямків за якими здійснюють удосконалення аграрного сектору економіки України для кращого життя у сільській місцевості.

З огляду на тему дослідження варто звернути увагу на державні законодавчі акти, які стосуються розвитку експортного потенціалу підприємств у аграрній політиці держави. Вважаємо, таким документом є Стратегія розвитку експорту продукції сільського господарства, харчової та переробної промисловості України на період до 2026 року, яку схвалено КМУ від 10 липня 2019 р. [50].

Мета Стратегії – забезпечити активну присутність України на світовому ринку продовольства, тому що зовнішній попит зростає і є проблема нереалізованості експортного потенціалу аграрної галузі України. Але, виникає тут необхідність у дотриманні умов забезпеченості продовольчої безпеки держави.

Для реалізації такої Стратегії своєчасно затверджено План заходів з реалізації основних цілей Стратегії. Ним передбачені наступні заходи:

- підвищити конкурентоспроможність продукції та розширити товарну номенклатуру експорту;
- диверсифікувати ринки збуту та підтримати розвиток існуючих ринків;
- просувати український бренд та інформаційно-аналітично забезпечити експорт продукції сільського господарства, харчової та переробної промисловості [50].

Отже, у законодавстві, що формує та регулює аграрну політику в Україні існують прогалини і виникає потреба в інтенсивній розробці нового закону, який би був повністю узгодженим із іншими нормативними документами та вирішував проблеми у аграрній політиці України. Також, більшість розроблених Стратегій та Концепцій у аграрній політиці розміщені тільки на папері і не мають конкретного плану дій на їхню реалізацію, що спонукає до потреби упорядкування.

РОЗДІЛ 2

МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДП «ЧАЙКА» В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ АГРАНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1. Економічна характеристика та аналіз основних показників діяльності ДП «Чайка»

Об'єктом дослідження було обрано державне підприємство «Чайка».

Дане підприємство було засновано 31 серпня 2000 року за рахунок об'єднання двох господарств «Дударків» та «Чайка». Організаційно-правова форма підприємства - державне підприємство, яке перебуває в управлінні державного Органу управління майном. Керівник Чайки – Леончук Віталій Олександрович.

Майно підприємства становлять основні засоби, оборотні кошти та цінності, вартість яких зазначена у балансі. Усе майно підприємства є Державною власністю та закріплене за підприємством на праві господарського віддання.

Підприємство складається з 4 діючих філій: «Чемер», «Дударків», «Лісне», «Рибгосп Васильківський».

Діяльність підприємства направлена на виробництво сільськогосподарської продукції високої якості.

Структура управління підприємством є вертикально-інтегрованою та подано у Економічно-фінансовий та технічний аналіз стану підприємства складаються з декількох етапів.

Першим кроком є аналіз та оцінка розмірів підприємства. Для того щоб можна було зробити висновки щодо розмірів підприємства, варто порівняти його з еталонним підприємством. Для аналізу було обрано підприємство «Кернел».рисунку 2.1.

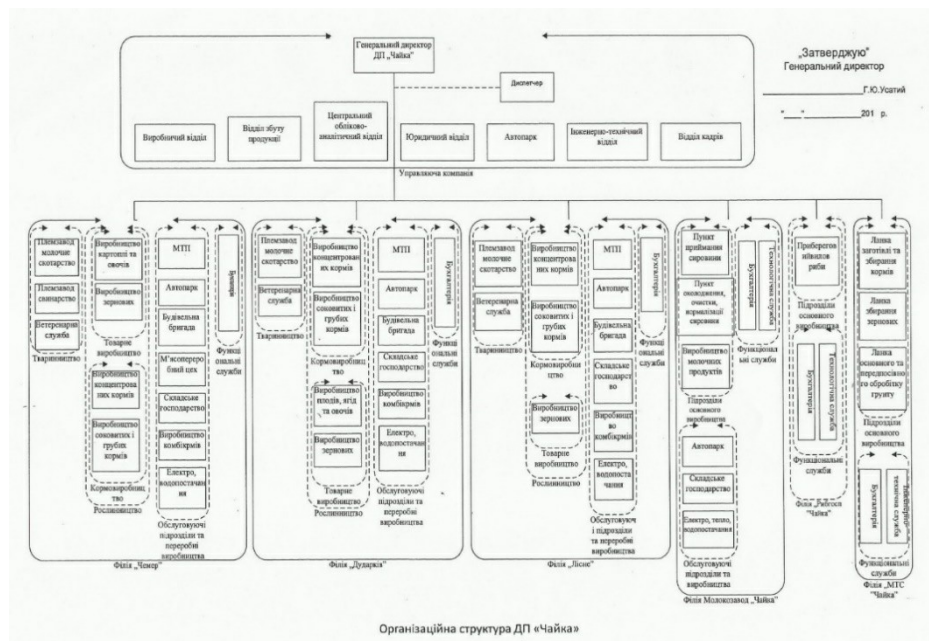

Рисунок 2.1 - Організаційна структура ДП «Чайка»

Джерело: побудовано автором за даними додатку [B]

Даний агрохолдинг є одним із лідерів по виробництву олійних культур не тільки в Україні, але й у світі. Дані порівняльного аналізу розмірів підприємств наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 - Аналіз розміру ДП «Чайка» та ТОВ «Кернел» за 2017- 2019 роки

Показники розміру	2017		2018		2019		2019/2018, %		Чайка/ Кернел 2019, разів
	Чайка	Кернел	Чайка	Кернел	Чайка	Кернел	Чайка	Кернел	
1.Площа с/г угідь, га	7858	570000	7222	550000	7162	530000	-1	-4	74
2.Авансований капітал,млн. грн.	231	30370	248	32635	250,2	66736	1	104	267
4.Чистий дохід від реалізації продукції, млн. грн..	160	58778	195,7	65121	194	98205	-1	51	506

Продовження таблиці 2.1

5. Чистий прибуток, млн. грн	30,7	12013	34,3	8510	29,3	12519	-15	47	427
------------------------------	------	-------	------	------	------	-------	-----	----	-----

Джерело: побудовано автором за даними дадатку [Г]

Отже, аналізуючи данні таблиці можна зробити висновок, що у 2019 році чистий дохід від реалізації знизився на 0,8, порівняно з минулим роком. Також у звітному році зменшились чистий прибуток на 6,2, середньооблікова чисельність працівників та розміри площ с/г угідь. Тобто, у 2019 році виходячи з аналізованих показників можна зробити висновок, що підприємство зменшило свої розміри, порівняно з минулим роком. Порівнюване підприємство є значно більшим за порівнюване. Крім цього, у звітному році еталонне підприємство збільшило обсяги авансованого капіталу, чистого доходу та прибутку, при цьому чисельність працівників та площі зазнали відносно не великих змін.

Наступним етапом дослідження буде визначення виробничого напрямку підприємства, а також аналіз основних змін у структурі товарної продукції підприємства, що наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Аналіз структури товарної продукції в ДП «Чайка» за 2019 р.

Галузь	Чистий дохід від реалізації, грн.	Частка галузі у загальному обсязі реаліз.,	Рангований ряд
пшениця озима	34 837 250	18	3
жито	1 222 274	1	6
кукурудза на зерно	22 195 526	14	4
Соняшник	39 249 000	22	2
Продукція тваринництва			
Свині 80 кг і більше	16 285 000	14	5
Молоко	34 433 299	23	1
Усього	194 094 000	x	X

Джерело: побудовано автором за даними дадатку [А]

Отже, у структурі товарної продукції провідне місце займають молоко та соняшник, виробничий напрям підприємства можна визначити як молочно-соняшниковий.

Молоко	4 205	26,4	5 187	36,3	5 175	55,9
М'ясо свинина та супутня продукція	27	0,2	29	0,2	27	0,3

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Б]

Отже, у галузевій структурі ДП «Чайка» с 2017 по 2019 роки найбільшу частку у рослинництві займали вирощування та реалізація насіння соняшнику, кукурудзи та пшениці озимої, а у тваринництві – молоко та м'ясо свинини.

Наступним етапом аналізу стану підприємства стане визначення його виробничої програми на поточний рік, що наведена у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Виробнича програма ДП «Чайка» на 2020 рік

Культура	Посівні площі, га	Валовий збір, т	Для реалізації, т	Ціна грн/т	Сума, тис. грн
Пшениця озима	1648	4449,6	3130	5800	18154
Жито озиме	475	1662,5	1600	4900	7840
Ячмінь озимий	209	710,6	600	4900	2940
Овес	162	405	0		0
Кукурудза	1722	10332	6980	5000	34900
Соняшник	1783	4457,5	4457,5	14000	62405
Кукурудза на силос	420	х			126230
Картопля	10	х			
Овочі	2,7	х			
Багаторічні трави	364	х			
Разом	5882,7	22278,2			

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Б]

Отже, основними напрямлення для ДП «Чайка» на 2020 рік є вирощування соняшнику, кукурудзи на зерно та пшениці озимої. Невід'ємною частиною фінансово-економічного аналізу стану підприємства є аналіз показників рентабельності його функціонування в цілому та в розрізі основних видів виробленої продукції, що наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 - Показники рентабельності діяльності ДП «Чайка» за 2017-2019 рр.

Показник	Рік	Зміна показника у порівнянні з попереднім роком
----------	-----	---

	2017	2018	2019	2018/2017	2019/2018
Операційний прибуток, тис. грн	14601	9275	11056	-36	19
Чистий прибуток, тис. грн	30773	34349	29379	12	-14
Рентабельність власного капіталу,	19	21	18	-8 в.п.	-16 в.п.
Рентабельність авансованого капіталу,	14	14	12	20 в.п.	-6 в.п.

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Б, В, Г]

Отже, аналізуючи дані таблиці 1.5 можна зробити висновок, що рентабельність власного капіталу у 2019 році склала 18, тобто підприємство отримало прибуток у розмірі 0,18 грн на кожен гривню власного капіталу.

Чистий прибуток підприємства у 2018 році знизився на 12, порівняно з 2017 роком, та у 2019 році на 14, порівняно з 2018 роком. Це свідчить про регрес діяльності підприємства. Але, оскільки воно державне, ці показники не мають суттєвого впливу на його діяльність.

Для того, щоб визначити, який з напрямів на підприємстві є найбільш привабливим та прибутковим, слід дослідити показники рентабельності в розрізі основних культур рослинництва та продукції тваринництва, дані для цього вказані в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Рентабельність продажу за видами продукції за 2017-2019 рр.,

Продукція	Роки		
	2017	2018	2019
Пшениця озима	16	24	18
Кукурудза на зерно	15	12	17
Соняшник	26	23	20
Молоко	21	28	22
Свинина	14	15	17

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Б, В]

Отже, за результатами аналізу рентабельності продажу у розрізі продукції, соняшник та молоко за три роки мали найвищі показники. Рівень рентабельності продажу є показником рівня конкурентоспроможності, а також розміру прибутку на одну гривню чистого доходу від реалізації. У 2019 році соняшник мав 0,2 грн прибутку на 1 гривню доходу від реалізації, а молоко – 0,22 грн.

Аналіз продуктивності використання ресурсів у розрізі культур та за три останні роки допоможе зрозуміти, наскільки ефективно підприємство їх використовує, тому для цього варто звернутись до даних, наведених у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 - Аналіз продуктивності використання основних ресурсів за 2017-2019 рр.

Показник	Рік			Зміна показника у порівнянні з попереднім роком, %	
	2017	2018	2019	2018/2017	2019/2019
Надій молока, л/гол.	8860	7787	8009	88	103
Урожайність основних культур у т.ч.:					
соняшник	21,2	27,1	29,4	128	108
кукурудза	59,2	83,1	59,4	140	71
пшениця озима	48,9	39,8	40	81	101
Фондовіддача	1,4	1,6	1,6	112	102

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Б]

Отже, аналізуючи дані наведеної таблиці можна зробити висновок, що у 2019 році продуктивність використання ресурсів зросла по всім категоріям, окрім кукурудзи на зерно. Цікаво, що у 2018 році врожайність цієї культури збільшилась на 40, порівняно з минулим роком і вже у 2019 році зменшилась на 29. Коефіцієнт фондовіддачі у 2019 році збільшився у незначному розмірі, а значить ефективність використання основних засобів майже не змінилась.

При проведенні фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства необхідно звернути окрему увагу показники фінансової стійкості підприємства, про що дані наведено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 - Відносні показники фінансової стійкості

Показники	На 31.12.2017р.	На 31.12.2018р.	На 31.12.2019р.	Рекомендоване значення
Коефіцієнт автономії	0,70	0,68	0,65	> 0,5
Коефіцієнт фінансової залежності	1,52	1,45	1,38	< 2,0
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,48	0,47	0,45	> 0,1

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Б, В, Г]

Коефіцієнт автономії з наведених даних засвідчує те, що підприємство є фінансово стійким, стабільним. З 2017 по 2019 рік він помітно зріс.

Такий показник, як коефіцієнт маневреності власного капіталу вказує на те, що з кожним роком частина власного оборотного капіталу в обороті зменшується, а частина оборотного капіталізованого капіталу збільшується. Підприємство є фінансово стійким. Існує тенденція зниження рівня стійкості.

Для комплексної оцінки стан підприємства важливо проаналізувати соціальну та екологічну складові його діяльності.

Соціальний захист та права працівників на підприємстві закріплені у колективному договорі редакції від 2020 року. Також всі робітники ДП «Чайка» мають можливість купувати вискоякісну продукцію підприємства за зниженими цінами. Щодо участі у соціальних програмах розвитку сільської місцевості, на даному етапі підприємство не має для цього можливостей.

Щодо екологічних аспектів діяльності, то на підприємстві годують худобу продукцією власного виробництва. Тобто забезпечене вторинне використання відходів, а також не реалізованих культур.

Для комплексної оцінки стан підприємства важливо проаналізувати соціальну та екологічну складові його діяльності.

Соціальний захист та права працівників на підприємстві закріплені у колективному договорі редакції від 2020 року. Також всі робітники ДП «Чайка» мають можливість купувати вискоякісну продукцію підприємства за зниженими цінами. Щодо участі у соціальних програмах розвитку сільської місцевості, на даному етапі підприємство не має для цього можливостей.

Щодо екологічних аспектів діяльності, то на підприємстві годують худобу продукцією власного виробництва. Тобто забезпечене вторинне використання відходів, а також не реалізованих культур.

2.2. Вплив угоди про асоціацію та фіскального регулювання на аграрну політику України та ДП «Чайку»

Однією із визначальних подій для розвитку України, її політичного ладу та економіки стало підписання угоди про асоціацію з ЄС, яке відбулося у 2014 році.

Підписання цієї угоди відкриває безліч можливостей для економічного розвитку країни. Перед Україною постала низка вимог, які необхідно виконати у визначенні терміни. Поступова імплементація нормативно-правових актів ЄС, що передбачені встановленими вимогами у згоді про асоціацію, має неодмінно сприяти всебічному розвитку країни та покращити її позиції у світі, як сильного конкурента не тільки на сировинному, але й на товарному ринку. В цілому, виконання вимог угод – це великий крок назустріч регулювання великої кількості правовідносин, котрі стосуються, в першу чергу, експортно-імпоротної галузі, сектору інвестування та відновлювальної енергетики.

Підписання асоціації може також стати важливим драйвером на шляху розвитку експортного потенціалу України на європейському ринку. Країни ЄС є важливим ринком збуту для українських аграріїв. На прикладі зміни обсягів експорту насіння соняшнику можна побачити, як суттєво змінилась ситуація після ратифікації угод з ЄС. На рисунку 2.10 можна побачити, що у 2017 році проти 2014 року обсяги імпорту значно зросли.

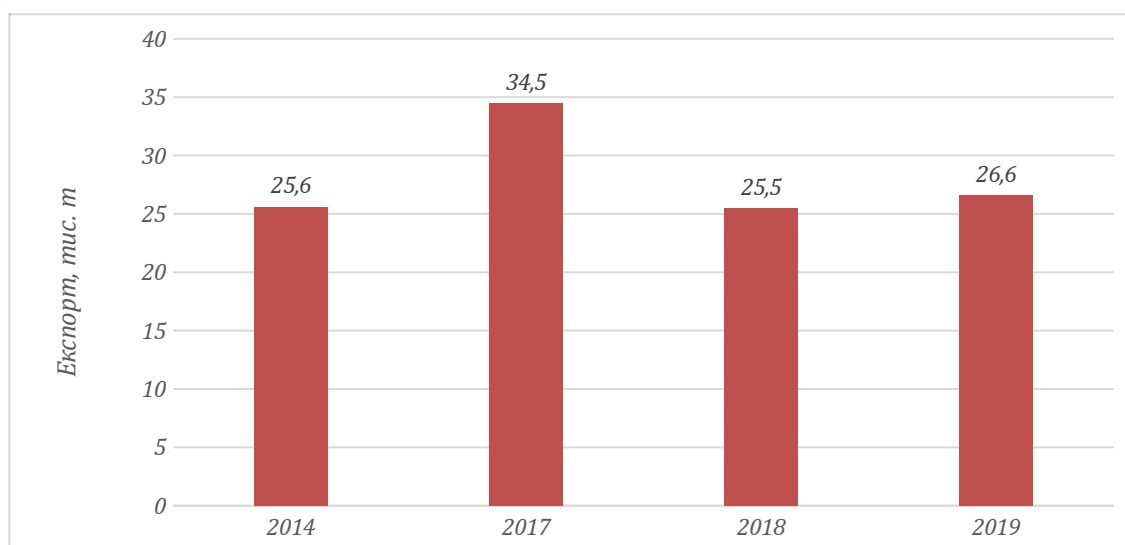

Рис. 2.2 – Динаміка експорту насіння соняшнику до країн ЄС за 2014-2019

рр.

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Д]

При цьому, можна помітити, що обсяги експорту у 2018 та 2019 рр. значно скоротились, порівняно з 2017 роком. Таке скорочення відбулося за рахунок зменшення країн-покупців для українського соняшнику.

Біль перспективною є ситуація на ринку соняшникової олії. Для того щоб її проаналізувати, пропоную звернути вашу увагу на рисунок 2.2.

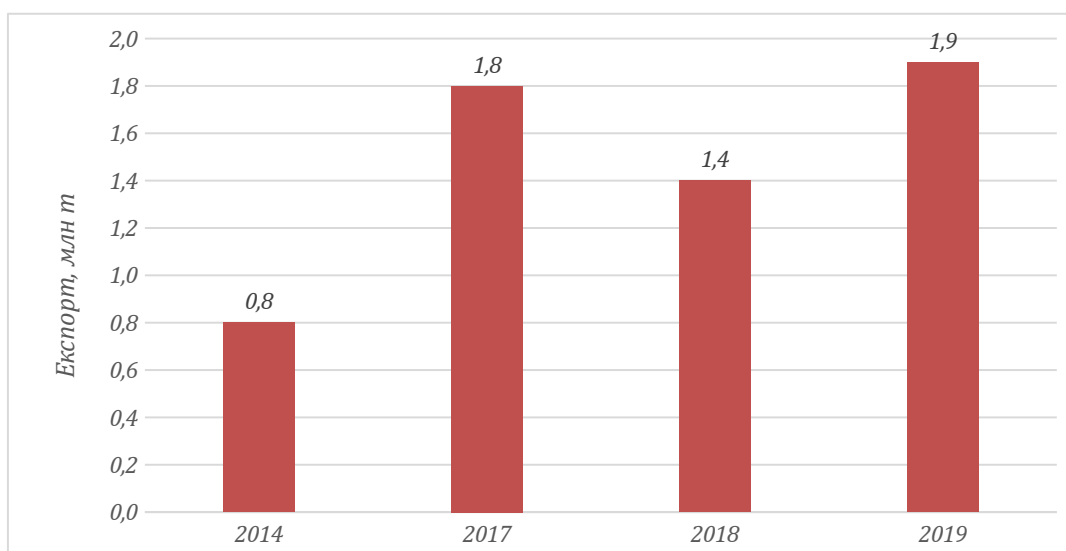

Рисунок 2.2 – Динаміка обсягів експорту соняшникової олії до країн ЄС за 2014-2019 рр.

Джерело: побудовано автором за даними додатку [Д]

На відміну від ринку насіння соняшнику, обсяги продажу соняшникової олії постійно зростають, у порівнянні з 2014 році. Справа у тому, що такий продукт, як соняшникова олія є більш популярним на світовому ринку. В цілому, з України експортується не більше 5% насіння соняшнику. Ринок соняшникової олії є безумовно перспективною галуззю для розвитку України. Наразі частка України у світовому експорті соняшникової олії становить 54,9%. Для порівняння, частка Росії на цьому ринку за підсумками сезону склала 26,2%, Аргентини — 6,2%, Євросоюзу — 5,1%, Туреччини — 3,3%.

Зазначається, що за оцінками Міністерства сільського господарства США (USDA), у 2020/21 МР Україна залишиться світовим лідером з експорту соняшникової олії.

Підписання асоціації з ЄС має неабиякий вплив на експорт саме товарів з України. З одного боку, з кожним роком асортимент експортних товарів з України до країн ЄС розширюється, а з іншого – для аграрних виробників існує низка перепон, котрі перекривають доступ до європейського ринку.

Важливими зобов'язаннями України як учасника договору про асоціацію з ЄС є впровадження ряду правових актів, що стосуються низки методів протидію змін клімату. Одразу варто зрозуміти, що невиконання цих вимог перекриває доступ українській продукції на європейський ринок, зокрема аграрній продукції.

Однією з головних директив є впровадження процедури торгівлі викидами парникових газів. Для кожного підприємства встановленні певні квоти щодо обсягу викиду цих газів. Дана процедура має на меті виконання двох етапів. Першим кроком є впровадження стабільного моніторинг рівня викиду парникових газів. Наступним кроком є запуск безпосереднього торгівлі квотами на викиди парникових газів. Якщо українські підприємці не зможуть дотримуватись норм щодо рівня викидів, за країною закріпиться статус як за тією, що не виконує належно свої зобов'язань у глобальному процесі протидії змінам клімату. Це в свою чергу призведе до присвоєння для продукції з України окремого податку.

Також досить важливим кроком у модернізації ведення аграрного виробництва та аграрної політики в цілому є прийняття країнами ЄС зеленого курсу або European Green Deal. Мета такого нововведення полягає у досягненні кліматичної нейтральності у Європі до 2050 року. Для реалізації цього зеленого курсу було впроваджено механізм прикордонного коригування рівня вуглецю. По суті, це додатковий податок, котрий сплачуватимуть імпортери до ЄС у тому, разі якщо вони не контролюють викидів парникових газів при виробництві товару або ж порушують встановленні норми.

Для реалізації відповідної директиви важливим моментом є функціонування ринку торгівлі квотами на викиди парникових газів. За належного функціонування підприємства мають право на власний розсуд обирати, чи

вигідніше їм придбати квоти на кількість парникових газів, чи краще оновити технологічне обладнання.

Приклад провідних українських аграрних компаній доводить, що впровадження оновлених технологій переробки насіння соняшнику є ефективним методом екологізації виробництва продукції, котра відповідатиме вимогам для експорту без додаткових податків. Так, найбільший виробник соняшникової лії в Україні «Кернел-Трейд» перевів усі виробничі потужності на олійноекстракційних заводах на котли, котрі працюють на біопаливі з лушпиння соняшnikового насіння, для отримання пари для сушки насіння та виробництва олії. Впровадження таких технологій дозволило скоротити викиди парникових газів на тонну переробленого насіння соняшнику на 84%, а на тонну вирощеної продукції – на 52%.

У рамках визначення експортного потенціалу ДП «Чайка» не можливо не врахувати впровадження таких директив та їх впливу на діяльність підприємства.

Сучасна аграрна політика направлена на пошук можливих шляхів стимулювання розвитку переробного комплексу сільського господарства. Саме для виробництва соняшникової олії створені наразі найкращі умови. Недарма, ще на початку 2000 років йшла мова про те, скільки країна втрачає на експорті переважно насіння соняшнику, а наразі Україна є одним із лідерів виробництва та експорту соняшникової олії у світі.

Для того щоб рекомендувати підприємству галузь виробництва соняшникової олії як перспективну, варто проаналізувати які саме закони регулюють даний ринок в середині країни.

Вагомий позитивний вплив на формування та розвиток соняшnikового олійнопереробного напрямку мало 23 %-ве вивізне мито на експорт соняшнику (1999 року). Але, варто зазначити, що ця ставка значно зменшилась після того, як у 2008 році Україна вступила в СОТ. У 2011 році було скасовано нульову ставку ПДВ при експорті насіння соняшнику. У 2016 році було знов впроваджено стандартний порядок оподаткування ПДВ експортних поставок насіння соняшнику.

Для вирощування соняшнику в Україні було створено штучні комфортні умови, які забезпечували певні вигоди для товаровиробників. По-перше, дія спец режиму ПДВ із акумуляцією ПДВ-зобов'язань на спец рахунки. По-друге, відшкодування ПДВ при експорті соняшникової олії, що позитивно позначилось на рівні закупівельних цін. Після впровадження таких умов обсяги розвитку олійного ринку значно прискорились. Наразі Україна посідає лідируючі позиції у світі з експорту соняшникової олії. При цьому варто зазначити, що 90% експорту складає олія неочищена. По суті, українці експортують напівфабрикат, а не кінцевий продукт. На світових ринках, котрі можуть стати перспективними покупцями, є високий попит саме на очищену олію. Якби українські аграрії експортували саме такий продукт, то вони мали би можливість наростити прибуток, розширити масштаби виробництва та в цілому зарекомендувати себе як ті, що реалізують високо-якісну продукцію, варту вищої ціни. Для того, щоб стимулювати виробництво очищеної олії, можливо варто повторити практику з встановлення експортного мита на звичайну олію для того, щоб перерозподілити прибутки в Україні та створити рівні умови як для виробників насіння соняшнику, так і для його переробників. Окрім цього, це може стимулювати виробництво саме очищеної олії, на котру обов'язково буде високий попит з розвинених країн, де люди мають кращий рівень доходів та можуть собі дозволити купувати більш якісні продукти харчування.

У ході попередніх досліджень нами було виявлено, що одним із прибуткових напрямів діяльності ДП «Чайка» є вирощування та реалізація насіння соняшнику. При цьому, наведені вище фактори доводять, що реалізація на експорт продукту його переробки, а саме соняшникового насіння є більш перспективним напрямом. Для того, щоб наповнити дане припущення економічним змістом, нами було складено частковий бюджет виробництва соняшнику насіння та соняшникової олії.

За 2019 рік на ДП «Чайка» було реалізовано 4219 т. Припустимо, що весь вироблений соняшник може бути направлений на переробку на олію. Оскільки ми плануємо, що підприємство експортуватиме насіння чи олію, для орієнтовного

розрахунку ми взяли середні ціни FOB за період січень-вересень 2020 року. Вартість 1 т насіння соняшнику складає 13 000 грн, та 1 т соняшникової олії – 29 025 грн. За реалізацію насіння соняшнику в обсязі 4219 т підприємство може отримати 54,8 млн грн. При наявності високотехнологічного переробного цеху насіння на олію, зі 100 кг насіння можна отримати близько 48 кг. З 4219 т можна отримати 1983 т соняшникової олії. При реалізації такого об'єму олії підприємство має можливість отримати 57,5 млн грн чистого доходу.

Середня вартість виробництва 1 тони соняшникової олії складає 12 880 грн, а насіння соняшнику – 5600 грн/т. Результати дослідження можна переглянути у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 - Розрахунок ефекту від заміни реалізації насіння соняшнику соняшниковою олією методом часткового бюджету, грн

Варіант порівняння додаткового і упущеного доходу	
Додатковий дохід	Втрачений дохід
- від соняшникової олії – 57,5 млн грн	- від насіння соняшнику 54,8 млн грн
- витрати на виробництво соняшнику (економія) – 23,6 млн грн	- витрати на виробництво соняшникової олії – 25,5 млн грн
Всього доходу – 81,1 млн грн	Всього втрат – 80,3 млн грн
Приріст чистого доходу = $81,1 - 80,3 = 0,8$ млн грн	
Варіанти порівняння чистого доходу	
Чистий дохід від олії соняшнику	Чистий дохід від насіння соняшнику
Реалізація – 57,5 млн грн	Реалізація – 54,8 млн грн
- витрати на виробництво соняшникової олії – 25,5 млн грн	- витрати на виробництво соняшнику (економія) – 23,6 млн грн
Чистий прибуток – 32 млн грн	Чистий прибуток – 31,2 млн грн

Приріст яистого доходу – 0,8 млн грн

Отже, аналізуючи данні наведеної таблиці можна зробити висновок, що додатковий дохід є більшим за втрачений дохід, а отже виробництво соняшникової олії є правильною заміною звичайному соняшниковому насінню.

Складання часткового бюджету допомогло обґрунтувати доцільність впровадження на підприємстві цеху по виробництву соняшникової олії. У ході дослідження ми дійшли висновку, що додатковий дохід є більшим за втрачений дохід на 0,8 млн грн, а отже виробництво соняшникової олії є правильною заміною звичайному соняшниковому насінню.

Окрім цього, ДП «Чайка» варто переорієнтуватись не тільки на виробництво соняшникової олії, але й на її експорт. Невід’ємною частиною запуску виробництва соняшникової олії є наявність обладнання для виробництва екологічно чистої продукції відповідно до нормативу кількості викидів парникових газів. Альтернативою цьому може стати купівля квот на них, але для цього потрібен врегулювати ринок СТВ, якого на разі в Україні не має.

Отже, у наступному розділі ми розглянемо проект відкриття цеху по переробці олії та обґрунтуємо його економічну доцільність чи навпаки.

2.3 Можливості, перспективи та загрози ефективності ДП Чайка в умовах функціонування ринку землі

Одним із сучасних недоліків українського аграрного сектору є наявність великої кількості державних підприємств. Більше 20 років практики довели, що наявність такої форми власності є повністю не ефективною. За останніми даними в Україні функціонує близько 3733 підприємств з державною формою власності. З них більше ніж 1000 можна законно визнати банкрутами та ліквідувати, ще

близько 2500 знаходяться на межі економічної катастрофи. Якщо порівняти Україну зі світовою практикою, то можна зрозуміти, що наявність такої кількості державних підприємств є недоцільною та дещо абсурдною. Для прикладу, в Америці функціонують близько 3 державних підприємств, в Австралії близько 5, в Данії не більше 11, у Фінляндії менше 50 та в Угорщині трохи більше 350.

Зрозуміло, що існування державних підприємств стимулює розвиток корупції, а також є серйозним стримуючим фактором для розвитку аграрного сектору країни. Досліджуване підприємство має статус державного. Основні показники його діяльності, котрі були проаналізовані у попередніх розділах, свідчать про неефективність використання його ресурсів, а також необхідність невідкладного оновлення низки виробничих потужностей та впровадження нових галузей виробництва. Зважаючи на прибутки, котрі отримувало підприємство останні три роки, а також його організаційно-правову форму, власних ресурсів для оновлення обладнання у нього не має. Єдиним шляхом для оновлення існуючого виробництва та запуску нової ланки є приватизація підприємства.

Варто зазначити, що питання його приватизації залежить від прийняття чи, навпаки, відхилення законопроекту про внесення змін до закону про розпаювання державних земель. Основні положення даного законопроекту полягають у тому, що землі підприємства можна приватизувати як в процесі власне його приватизації, так і без цього. Законом передбачено, що 20% усієї землі може бути розподілено між учасниками бойових дій, 40% - між працівниками підприємства та 40% буде виставлено на офіційних торгах Прозорро.

Приватизація «Чайки» може створити низку нових можливостей для підприємства, зокрема зробити його привабливим об'єктом інвестування.

Разом із приватизацією, нові можливості для підприємства може відкрити ринок землі. Справа в тому, що низький інвестиційний клімат в Україні тісно пов'язаний з наявністю мораторію на продаж землі. Іноземні інвестори не вбачають перспективи вкладати кошти у підприємство, яке стоятиме на орендованій землі. Зважаючи на недосконалість правової та судової системи

країни, вкладання коштів у переробне сільськогосподарське підприємство є ризиковою справою як для іноземних, так і для українських підприємців.

Наразі ДП «Чайка» має 4000 га землі у власності, та 3000 га – в оренді. У процесі приватизації, за умов впровадження змін до закону про приватизацію, 40% власної землі буде розподілено між працівниками підприємства, тобто 1600 га. Зважаючи на середньооблікову чисельність працівників, кожен може отримати близько 4,5 га. Ще 800 буде передано у власність учасникам бойових дій, при чому не більше 2 га на одну особу. Також 1600 га – виставлено на відкритому аукціоні Прозоро. Орендовані 3000 га можуть автоматично перейти в оренду новому власнику на тих же умовах, котрі були встановлені для підприємства. Навряд чи, такі відносно невеликі ділянки землі будуть використані новими власниками для реалізації їх особистих потреб. Більше перспективним для них буде – здача своєї земельної ділянки в оренду. За чинним законодавством ринок землі має почати своє функціонування влітку 2021 року. Але, купувати землю матимуть можливість виключно фізичні особи. Вже з 2024 року придбати землю зможуть и юридичні особи. Зрозуміло, що перші 4 роки дії цього закону не варто очікувати занадто високої ціни за га. В результаті, потенційний власник ДП «Чайка» матиме можливість на вигідних умовах взяти в оренду на 50 років земельні ділянки, що були розподілені у власність працівника. Відсутність конкурентної ціни на га сприятиме утриманню вигідної вартості оренді 1 га. Тобто, потенційний власник досліджуваного підприємства матиме всі можливості для того, щоб на вигідних умовах заключити договори довгострокової оренди земельних ділянок. З 2024 року, як орендар, він матиме право першого викупу землі.

Для того, щоб ДП «Чайка» мало можливість стати привабливим об'єктом для інвестування, його діяльність у статусі приватного підприємства варто переорієнтувати на виробництво експортно-орієнтованої продукції. Оскільки методи ведення аграрної політики не створюють сприятливого клімату для молочної галузі, ми вважаємо, що підприємству варто сконцентрувати свою увагу на виробництві очищеної соняшникової олії.

Для того щоб довести економічну вигоду від інвестування коштів у побудову олійно-переробного цеху, нами було оцінено технічну ефективність використання земель під вирощування та реалізацію соняшнику та під виробництво соняшникової олії.

Аналіз за допомогою програми OnFront проводиться на основі складеної моделі, у якій є досліджуваний показник – y , та ресурси, котрі впливають на його зміну – x . Для того, щоб провести такий аналіз, необхідно скласти масив даних з x та y по підприємствам, що розташовані у визначеному регіоні. Коефіцієнт технічної ефективності показує, яке з досліджуваних підприємств має оптимальне поєднання певних ресурсів (x), щоб досягти максимального показника по y (в нашому випадку прибуток). Усі інші підприємства, що мають коефіцієнт менше за 1, використовують ресурси не в най оптимальнішому співвідношенні для визначеного регіону. Оптимальне співвідношення ресурсів для досягнення максимальної ефективності називаються алокативною ефективністю. Чим більше підприємств буде взято для дослідження, ти кращими будуть показники.

Це означає, що виробництва соняшникової олії дозволяє ефективніше використовувати ресурси, ніж це було при вирощуванні насіння соняшнику. Для дослідження було взято дані 1 форми та форми 50-сг річних звітностей підприємств Білоцерківського та Кагарлицького районів, а також досліджуваного підприємства.

При визначенні технічної ефективності вирощування соняшнику було обрано такі дані:

y = прибуток від вирощування соняшнику на 1 га

x_1 = площа сільськогосподарських угідь підприємства

x_2 = основні засоби зважені на площу сільськогосподарських угідь на підприємстві.

При визначенні технічної ефективності виробництва соняшникової олії було обрано такі дані:

y = прибуток від вирощування соняшнику на 1 га (ми припустили, що даний показник для всіх підприємств буде однаковим)

x_1 = площа сільськогосподарських угідь підприємства

x_2 = основні засоби зважені на площу сільськогосподарських угідь на підприємстві.

Аналіз технічної ефективності нами було проведено у програмі OnFront. Результати дослідження наведено у таблиця 2.10 та 2.11.

Таблиця 2.10 - Коефіцієнт технічної ефективності для першої моделі

	Obs	$F(y,x C,S)$	$x_2 (S, Yes)$	$x_1 (S, Yes)$	y_1
			x_2	x_1	y_1
3	Агро-лідер	0.81	3 237.00	9 577.00	3 320.00
4	білоцерківськ	0.13	2 003.00	26 460.00	1 475.00
5	т Кагарлиць	0.27	272.00	15 441.00	1 590.00
6	Вектов-2008	0.83	1 340.00	9 810.00	3 455.00
7	Дім	0.50	3 161.00	24 043.00	5 068.00
8	Еліга	0.40	1 065.00	19 718.00	3 210.00
9	Зодіак -М	0.55	572.00	17 483.00	3 816.00
10	для Томилівс	0.27	1 439.00	14 593.00	1 654.00
11	терагросерв	0.13	2 678.00	23 525.00	1 320.00
12	Колосок	1.00	1 562.00	15 365.00	6 540.00
13	Компас	0.59	205.00	14 634.00	3 210.00
14	Левада	0.26	826.00	18 160.00	1 930.00
15	Маки	0.36	1 340.00	16 418.00	2 451.00
16	Матюші	0.30	1 759.00	17 620.00	2 260.00
17	Михайлівське	1.00	33.00	9 091.00	3 210.00
18	Мрія	1.00	274.00	10 949.00	4 320.00
19	Настуся	0.33	765.00	15 686.00	2 104.00
20	Одісей	0.35	407.00	17 199.00	2 341.00
21	Озерна-Агро	0.72	2 433.00	10 686.00	3 290.00
22	Пилипчанськ	0.22	8 330.00	11 765.00	1 111.00
23	Сидори	0.29	908.00	9 912.00	1 213.00
24	Терезине	0.67	2 499.00	9 369.00	2 675.00
25	Узин	0.52	1 723.00	14 510.00	3 213.00
26	Узин-Агроінве	0.63	1 995.00	16 132.00	4 321.00
27	Узинська	0.29	3 544.00	8 938.00	1 098.00
28	Фастівка	0.24	1 806.00	18 389.00	1 897.00
29	Фудова марк	0.38	153.00	15 105.00	2 108.00
30	Щорса	0.57	2 562.00	8 678.00	2 111.00
31	Глушки	0.32	804.00	15 063.00	1 965.00
32	Котовського	0.29	818.00	16 296.00	1 902.00
33	Атлантида	0.17	700.00	15 747.00	1 071.00
34	агрокомплекс	0.41	142.00	14 085.00	2 100.00
35	Білагротек	0.31	762.00	18 373.00	2 302.00
36	Агро Потіївка	0.28	775.00	18 065.00	2 000.00
37	ська Птахоп	1.00	4.00	12 500.00	3 000.00
38	Чайка	0.46	7 162.00	15 514.00	3 023.00

При дослідженні технічної ефективності вирощування соняшнику нами було визначено, що для досліджуваного підприємства ДП «Чайка» вона складає 0,46. Тобто, при вирощуванні та реалізації соняшнику, ефективність використання земельних угідь складатиме лише 46%. При цьому, такі підприємства як «Мрія», «Михайлівське», «Колосок» та «Білоцерківська Птахопідприємство» мають алокативну ефективність. Z-model відобразила, наскільки досліджуване підприємство є ефективним проти еталонних. Відтак, ДП «Чайка» використовує земельні ресурси лише на 46% ефективно у порівнянні з підприємством

«Колосок». Площа сільськогосподарських угідь останнього складає 1562 га, вартість основних засобів – 15365 грн/га та прибуток з 1 га соняшнику – 6540 грн.

Таблиця 2.11 - Коефіцієнт технічної ефективності для другої моделі

	Obs	$F(y,x C,S)$	$x2(S, Yes)$	$x1(S, Yes)$	$y1$
			$x2$	$x1$	$y1$
3	Агро-лідер	0.91	3 237.00	9 577.00	3 024.00
4	Ілоцерківськ	0.34	2 003.00	26 460.00	3 024.00
5	т Кагарлиць	0.59	272.00	15 441.00	3 024.00
6	Вектор-2008	0.91	1 340.00	9 810.00	3 024.00
7	Дім	0.37	3 161.00	24 043.00	3 024.00
8	Еліта	0.46	1 065.00	19 718.00	3 024.00
9	Зодіак -М	0.52	572.00	17 483.00	3 024.00
10	Ілля Томилівс	0.61	1 439.00	14 593.00	3 024.00
11	Ітерагросерв	0.38	2 678.00	23 525.00	3 024.00
12	Колосок	0.58	1 562.00	15 365.00	3 024.00
13	Компас	0.62	205.00	14 634.00	3 024.00
14	Левада	0.50	826.00	18 160.00	3 024.00
15	Маки	0.55	1 340.00	16 418.00	3 024.00
16	Матюші	0.51	1 759.00	17 620.00	3 024.00
17	Михайлівське	1.00	33.00	9 091.00	3 024.00
18	Мрія	0.83	274.00	10 949.00	3 024.00
19	Настуся	0.58	765.00	15 686.00	3 024.00
20	Одісей	0.53	407.00	17 199.00	3 024.00
21	Озерна-Агро	0.82	2 433.00	10 686.00	3 024.00
22	Пилипчанськ	0.74	8 330.00	11 765.00	3 024.00
23	Сидори	0.90	908.00	9 912.00	3 024.00
24	Терезине	0.93	2 499.00	9 369.00	3 024.00
25	Узін	0.61	1 723.00	14 510.00	3 024.00
26	Узін-Агроінве	0.55	1 995.00	16 132.00	3 024.00
27	Узинська	0.97	3 544.00	8 938.00	3 024.00
28	Фастівка	0.49	1 806.00	18 389.00	3 024.00
29	Чудова марк	0.60	153.00	15 105.00	3 024.00
30	Щорса	1.00	2 562.00	8 678.00	3 024.00
31	Глушки	0.60	804.00	15 063.00	3 024.00
32	Котовського	0.55	818.00	16 296.00	3 024.00
33	Атлантида	0.57	700.00	15 747.00	3 024.00
34	Агрокомплекс	0.64	142.00	14 085.00	3 024.00
35	Білагротех	0.49	762.00	18 373.00	3 024.00
36	Агро Потіївка	0.50	775.00	18 065.00	3 024.00
37	ська Птахопл	1.00	4.00	12 500.00	3 024.00
38	Чайка	0.56	7 162.00	15 514.00	3 024.00

Коефіцієнт технічної ефективності використання землі при виробництві та реалізації соняшникової олії склав 0,56. Тобто, якщо ДП «Чайка», переорієнтується на виробництво соняшникової олії, ефективність використання земельного ресурсу складатиме 56%. При цьому алокативну ефективність має підприємство «ім. Щорса», при загальній площі с/г угідь 2562 та відношенню основних засобів к площі у розмірі 8938 грн/га. Z-model відобразила, що ДП «Чайка» у виробництві соняшникової олії є геть неефективним проти еталонного показника підприємства «Щорса».

Отже, проведений аналіз технічної ефективності використання земельних угідь на досліджуваному підприємстві та порівнянні його даних з іншими, нами було визначено, що даний показник є вищим при виробництві соняшникової олії.

Наявність таких обґрунтованих даних допоможе створити підприємству його опис як такого, що є інвестиційно привабливим за рахунок наявності цеху по переробці насіння соняшнику на олію. Окрім цього, у звіт можна додати підприємства, що мають гірші показники та кращі. Перші допоможуть зрозуміти, що економічний сенс у інвестування в створення переробного цеху для виробництва олії саме на ДП «Чайка» є. Окрім цього, порівняння його даних з еталонним показником допоможе довести інвесторам, що підприємству у будь-якому випадку є куди розвиватись. У цьому випадку відкриття ринку землі через певний час зробить підприємство інвестиційно-привабливим об'єктом для інвесторів, котрі вкладатимуть свої кошти у розбудову переробного цеху на веж свої куплених гектарах. У свою чергу, можливість реалізації соняшникової олії для ДП «Чайка» створить для нього експортний потенціал.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ НАРОЩЕННЯ РІВНЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДП «ЧАЙКА»

3.1. Організаційно-технологічні зміни в ДП Чайка, в контексті адаптації діяльності до аграрної політики України

У попередніх розділах нами було визначено, що одним із найприбутковіших напрямів на досліджуваному підприємстві є вирощування соняшнику. Але експорт цієї культури у якості сировини принесе менший прибуток, ніж відкриття цеху по переробці олії.

Для того щоб обґрунтувати економічну доцільність відкриття цеху по переробці насіння соняшникового на соняшкову олії, ми розробили проект олійно-переробного цеху.

Існує два популярних методи переробки насіння соняшнику на олії. Перший полягає у тому, що насінини соняшнику подрібнюють та спресовують їх, в результаті чого утворюється олія. Другий метод – екстракційний. Його сутність полягає в тому, що з насіння соняшнику роблять спеціальну сировину, котра піддається обробці спеціальним органічним розчинником. Варто відзначити що другий спосіб виробництва соняшникової олії став більш розповсюдженим у другій половині 20го століття.

Пресовані технології застосовують на малих та середніх за розмірами підприємствах. Екстракційний метод є популярним серед великих підприємств.

В результаті переробки соняшникового насіння пресованим методом можна отримати два продукти – олію та макуху. У випадку з екстракційним методом можна отримати більше олії, а також соняшковий шрот. Останній реалізується на ринку як окремий вид продукції.

Технологічний процес екстракційного методу є складнішим. Основою пресованого методу є забезпечення підприємства спеціальним пресом. Існує гідравлічний та шнековий прес.

Раніше у роботі ми зазначали, що перспективним напрямом для українських аграріїв може стати виробництво очищеної олії. Але, такий продукт можна отримати на підприємстві, де застосовуються екстракційний метод переробки. Оскільки ми плануємо відкрити невеликий цех з переробки насіння соняшнику, зважаючи на обсяги його виробництва на досліджуваному підприємстві, то основним методом переробки обрано пресований. Кінцевим продуктом в такому випадку буде нерафінована олія. Вона має попит на серед людей з середнім та нижче середнього рівнем доходу. Такий сегмент споживачів приваблює перш за все низька ціна, та не сильно відштовхує специфічний смак. При цьому, ми плануємо за рахунок саме цього сегменту споживачів розвинути галузь виробництва соняшникової олії на підприємстві та в перевести виробничі процеси з пресованого методу на екстракційний.

Переваги реалізації нерафінованої олії полягають в том, що з таким продуктом неважко захопити місцевий та національний ринок споживачів. Окрім цього така олія багата на користі антиоксиданти, а також фосфоліпіди. Ватро зазначити, що нерафінована олія має обмежений термін зберігання. В умовах активного перенасичення ринку цим продуктом, можуть виникнути проблеми з його зберіганням. Через це у виробничий процес необхідно інтегрувати технології, котрі дозволять очищати олію, тим самим подовжити строки її зберігання та перетворити її на продукт, привабливий на світових ринках.

Для того, щоб олійний цех міг повноцінно функціонувати, необхідно забезпечити місце для зберігання насіння, обладнання для підготовки насіння перед його відправкою на прес, також для його пресування, фільтрування і очищення готової олії, розливу її по пляшкам.

Перед тим, як обирати обладнання для цеху по переробці олії варто уважно провести моніторинг пропозиції на цьому ринку. Справа в тому, що є виробники, котрі пропонують більше дешеве обладнання, що не відповідає встановленим

вимогам якості. Щоб не потрапити на шахраїв та не купити не якісну техніку, ми вирішили обирати обладнання для цеху серед вітчизняних виробників. Їх обладнання має дещо гірший зовнішній вигляд на відміну від закордонних конкурентів, при цьому виготовлено якісно і надійно. Варто зазначити, що купівля вітчизняної техніки буде більш вигідним варіантом з фінансового боку.

Ми виконали розрахунки для визначення економічної доцільності відкриття цеху з переробки насіння соняшнику на державному підприємстві «Чайка». При виборі обладнання нами було враховано середні обсяги виробництва насіння соняшнику на підприємстві за останні три роки. Враховуючи це, для проектного цеху ми обрали прес-екструдер ППРМ-15,3/380-210 ТМ «РОСС». Даний апарат розроблено для вискоєфективної переробки насіння на рослинні олії. Варто зазначити, що на ньому можна виготовляти не тільки соняшникову, але і соєву, ріпаку олії. Таке обладнання відповідає сертифікатам якості від УкрСЕПРО. Даний прес-екструдер може переробляти близько 175 кг насіння соняшнику за годину з виходом олії близько 38% від переробленої маси насіння. Окрім цього, бак для накопичення олії може збирати до 250 л готового продукту. Рівень використання електроенергії 3х380 В. Принцип його роботи полягає у подрібненні та пресуванні насіння.

Для того щоб відправити насіння під прес, воно має бути попередньо очищене від певного бруду, а також відповідати встановленим вимогам щодо вологості.

У обраного нами преса є спеціальний фільтр, котрий забезпечує первинне очищення олії. Після цього, вона зможе довше зберігатись за рахунок ліквідації механічних домішок, котрі є збудниками розвитку біологічних і хімічних процесів, що псують олію. Олія, котра пройде такий етап фільтрації, відповідатиме державному стандарту ДЕСТ 1129-93. Варто зазначити, що компанія «РОСС», яка стане постачальником пресу та фільтру, забезпечує своїх клієнтів можливістю використання після гарантійного обслуговування. Також вони зобов'язуються постачати запасні частини на період експлуатації їх обладнання.

Витрати для виробництва соняшникової олії на ДП «Чайка» формувались відповідно до центрів відповідно до центрів відповідальності. У нашому випадку таким центром буде підсобний підрозділ з виробництва соняшникової олії.

Розрахунок собівартості виробництва та одержаної продукції проводитиметься за такими статтями: витрати на оплату праці, ЄСВ, сировина та матеріали, роботи та послуги, витрати на ремонт необоротних активів, інші витрати на утримання основних засобів, інші витрати, загальновиробничі витрати.

Важливим етапом калькуляції собівартості є підрахунок зарплати персоналу, котрий буде задіяно для функціонування олійно-переробного цеху. Для функціонування невеликого цеху з переробки насіння соняшнику на олію буде залучено два працівники – механік та підсобний робітник. Відповідно нормам чинного законодавства робочий час однієї працездатної дорослої особи в рік не повинен перевищувати 1993 годин. Тобто, в середньому в місяць кількість відпрацьованих годин складатиме 166.

У проекті Закону про державний бюджет України на 2020 рік закладено мінімальну заробітну плату у розмірі 5000 грн (з 1 вересня поточного року), та для погодинної оплати – 29,2 грн/год.

Зарплата механіку переробного цеху нараховуватиметься згідно чинної системи тарифікації робіт. Відтак він отримуватиме тарифну погодинну оплату відповідно до 3 розряду механізованих робіт. Для цього ми зважили мінімальну вартість 1 години робочого часу на коефіцієнті 1,29 та 1,2. Відтак, 1 робоча година механіку олійного цеху коштуватиме 45 грн 20 коп. Відповідно тарифний фонд оплати праці становитиме – 90084 грн. Дану суму розраховано шляхом множення річної норми робочого часу на вартість однієї години.

Також у нашій системі розрахунку оплати праці механіка передбачена премія за своєчасне і якісне виконання посадових обов’язків у розмірі 10% від вартості його 1 години робочого часу. Тобто, премія складатиме 9008 грн.

Фонд оплати відпустки визначається за формулою:

$$(24:365-52-24-11))*100 = 8,6\%,$$

де 365 – кількість днів у 2021 році;

52 – кількість вихідних у 2021 році;

24 – період відпустки, що тарифікується;

11 – кількість офіційних державних святкових вихідних.

Розмір фонду оплати відпустки механіка становитиме:
 $(90084 + 9008) \cdot 8,6 : 100 = 8522$ грн.

Загальний фонд оплати праці механіка олійного цеху складатиме: 107 613 грн.

Тарифна ставка підсобного робітника розраховуватиметься за тарифікацією до 2 розряду на ручних роботах та становитиме 31 грн 80 коп за 1 годину робочого часу.

Річний тарифний фонд оплати праці для нього становитиме 63 433 грн, премія складатиме 5% - 3171 грн, оплата відпустки складатиме – 5 727 грн та загальний фонд складатиме 72 331 грн.

Загальний фонд оплати праці для двох працівників цеху з переробки соняшникового насіння на олію становитиме 179 944 грн.

Прорахувавши статтю фонду оплати праці, ми можемо визначити розмір ЄС. Відповідно до чинного законодавства, розмір даного податку складає 22%. Отже стаття ЄС складатиме у загальному 39 587 грн.

Для того щоб визначити статтю «Сировина та матеріали» необхідно прорахувати продуктивність переробки сировини обраним нами обладнанням. За годину обраний прес може переробити 175 кг. Нам вже відомо, що фонд робочого часу складатиме 1993 години на рік. Тобто, за цей період обране нами обладнання зможе переробити 348 775 кг насіння. Варто зазначити, що такий розрахунок потужності є не зовсім коректний, оскільки тут не враховуються різних факторів, що впливають на виробничий процес. В середньому, близько 10% від загального фонду робочого часу прес не працюватиме за призначенням. Це означає, що в реальності ми очікуємо на потужність пресу в обсязі 313 897 кг або 313 т.

Ми також плануємо, що на переробку буде направлено насіння соняшнику виключно власного виробництва ДП «Чайка». У 2019 році рівень собівартості вирощування 1 ц насіння соняшнику становила 714 грн. Тобто, витрати за статтею

«Сировина та матеріали» складуть $714 \cdot 3138 = 2\,240\,632$ грн. Але, ця вартість сировини не є кінцевою. З неї нам необхідно вирахувати вартість побічної продукції. В даному випадку побічною продукцією виробництва соняшникової олії буде макуха, котру можна використовувати у якості корму для худоби.

При використанні ППРМ-15,3/380-210 вихід соняшникової олії складе 36%, також обсяг лушпиння складатиме 10%. Обсяг побічної продукції – макухи – становитиме 54% або в абсолютному обсязі – 1694 ц.

Для того щоб вартість макухи була оцінена вірно, ми застосували методику розрахунку відповідно до вмісту кормових одиниць (1,15 для макухи) та собівартості еталону кормової одиниці (станом на кінець 2019 року собівартість 1 ц вівса склала 430 грн). Отже, вартість 1 ц макухи дорівнюватиме 695 грн, а 1694 ц – 1 146 055 грн.

Загальна вартість сировини, що буде врахована у відповідній статті – $2\,240\,632 - 1\,146\,055 = 1\,094\,577$ грн.

У статті «Роботи та послуги» варто врахувати перш за все вартість вантажоперевезень. Ми плануємо, що склади з насіння будуть розташовані на відстані 2 км від переробного цеху. Тобто, загальний обсяг вантажоперевезень складатиме $2 \cdot 313 = 626$ т-км. Станом на кінець 2019 року собівартість 1 т-км на підприємстві становила 7 грн, тому загальна вартість вантажоперевезень складатиме $626 \cdot 7 = 4\,382$ грн.

Окрім вантажоперевезень до цієї статті враховують вартість послуг електропостачання та водопостачання.

Номінальна потужність обраного нами пресу складає 15,3 кВт. Коефіцієнт використання виробничої потужності – 0,9. Для того щоб переробити 313 т, планується, що підприємство використає $1993 \cdot 0,9 \cdot 15,3 = 27\,443$ кВт.

Для того, щоб визначити скільки електроенергії може використати фільтр, нам необхідно знати, яку кількість олії буде виготовлено. Для цього ми визначимо скільки складає 36% (вихід олії) від загального переробленого обсягу насіння – 313 897 кг на. Даний показник становитиме 113 002 кг.

Продуктивність фільтру становить 60 кг/годину. Тобто за рік він має пропрацювати 1883 години. Фонд використання робочого часу складе 94%. Річний рівень використання електроенергії пресом складе 1035 кВт.

Загальний рівень використання електроенергії складатиме $27\,443 + 1035 = 28\,478$ кВт. Також варто врахувати, що близько 10% електроенергії від загальної суми ще буде використовуватись для інших загальновиробничих потреб цеху, тобто близько 2850 кВт. Отже, загальна сума використання електроенергії складатиме 31 328 кВт.

Вартість 1 кВт/год становить 2,5 грн, тобто загальні витрати на оплату електроенергії складуть 78 320 грн.

Витрати води на обслуговування цеху таких не великих розмірів можуть скласти 1,5 м³ за одну зміну. Кількість нормозмін за рік складе 279 (365-52-24-10). Отже, потреби у воді для обслуговування такого цеху складуть $279 \cdot 1,5 = 419$ м³.

Якщо собівартість 1 м³ води складатиме 2,45 грн, то витрати на неї в загальному складуть 1027 грн.

При розрахунку статті «Витрати на ремонт необоротних активів» враховується все, що стосується ремонту обладнання та оплати праці відповідних підлеглих, котрі організували ремонт обладнання. Для того щоб прорахувати дану статтю, нам знадобилось визначити первісну вартість обраного нами обладнання. Для цього ми пропонуємо розглянути таблицю 3.1.

Таблиця 3.1 – Дані для визначення первісної вартості обладнання для олійного цеху на ДП «Чайка»

Показник	Значення показника
Прес-екструдер, грн	134705
Фільтр-прес, грн	16671
Пусково-налагоджувальні роботи основного обладнання, грн	17125

Маса основного обладнання, кг	1260
-------------------------------	------

Продовження табалиці 3.1

Відстань від обладнання на підприємство, км	120
Допоміжне обладнання, грн	5481
Собівартість 1 т/км на підприємстві	7

Джерело: побудовано автором за власними даними

Отже, первісна вартість обладнання цеху з виробництва соняшникової олії складатиме:

$$134705 + 16671 + 17125 + 5481 + (1,15 * 120 * 7) = 174\,948 \text{ грн}$$

Без ПДВ: 145 790 грн

Для того щоб визначити вартість ремонту та амортизації, ми зменшили первісну вартість комплексу на ліквідаційну вартість. Ми вирішили, що ліквідаційна вартість складатиме вартість металобрухту. Його ціна на кінець 2019 року складала 4500 грн за тонну. Тобто, ліквідаційна вартість цеху з переробки насіння соняшнику складатиме $1,15 * 4500 = 5175$ грн. Отже, надалі у розрахунках ми використовуватиме таку вартість: $145\,790 - 5175 = 140\,615$ грн. Тобто, вартість ремонту обладнання складатиме за нашими прорахунками 7030 грн.

Вартість будівлі олійного цеху складе 119 000. Також, нами було прийнято рішення, що витрати на ремонт обладнання кожен звітний рік складатимуть 5%, тобто $119\,000 * 5:100 = 5950$ грн.

Для того щоб визначити статтю «Інші витрати на утримання основних засобів». Ми вирішили, що термін використання обладнання цеху по переробці насіння соняшнику на олію складатиме 5 років. Отже, норматив амортизаційних відрахувань складе 20% або $(140\,615 * 0,2) = 28\,123$ грн. Період експлуатації

будівлі складе 25 років. Отже, амортизація будівлі складатиме $(119000 * 0,04) = 4\,760$ грн.

До «Інших витрат» зазвичай включають витрати, що пов'язані з виробництвом, але не віднесені не до однієї із вищезгаданих статей. Сюди входить вартість спеціального одягу для працівників, страхування майна, різний інвентар тощо. Для цеху з переробки соняшникового насіння такі інші витрати складуть 7000 грн на рік. До статті загальновиробничі витрати буде включено витрати у сум 10 000 грн на рік.

Отже, планові витрати для функціонування невеликого цеху з переробки олії можна переглянути у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 Планові витрати на виробництво олії для ДП «Чайка»

Стаття витрат	Сума, грн без урахування ПДВ
Витрати на оплату праці	179 944
ЄСВ	39587
Сировина та матеріали	1 049 577
Роботи та послуги	83 729
Витрати на ремонт необоротних активів	12 980
Витрати на утримання основних засобів	32 883
Інші витрати	7000
Загальновиробничі витрати	10 000
Всього витрат	1 415 700

Джерело: побудовано автором за власними даними

Загальна сума витрат на виробництво соняшникової олії на ДП «Чайка» складатиме 366 123 грн.

Для того щоб визначити собівартість переробки 1 т насіння соняшнику на олію, ми поділили загальні витрати (без урахування сировини) на обсяг насіння. Собівартість 1 ц складатиме 1 169 грн.

Нормативний вихід олії складає близько 36%. Тобто, з 313 897 кг ми плануємо отримати 113 002 кг соняшникової олії. Для того щоб визначити собівартість 1 кг олії, ми поділили загальний обсяг витрат на обсяг олії відповідно. Тобто, $1\,415\,700 / 113\,002 = 12$ грн 50 коп.

Для того, щоб визначити ефективність виробництва соняшникової олії, ми порахували чистий дохід від її реалізації. Він склав 2 158 338 грн. Для розрахунку ми взяли середню оптову ціну соняшникової олії за 1 кг.

Щоб визначити повну собівартість виробництва і реалізації соняшникової олії, нам також варто врахувати витрати на збут. Аналізуючи вартість послуг на цьому ринку та співставляючи її з даними щодо повної собівартості у других компаній, ми припустили, що витрати на збут складатимуть 17,5% від виробничих витрат, тобто вони складуть 247 747 грн.

Повна собівартість виробництва олії складе 1 663 447 грн. Відповідно собівартість 1 кг олії складе 14 грн 70 коп.

Для того щоб порахувати можливий прибуток, ми від доходу від реалізації відняли повну собівартість і визначили, що прибуток складе 494 981 грн.

Рентабельність продажу соняшникової олії складе 77%.

Зважаючи на показники на сучасному ринку, даний рівень рентабельності можна вважати прийнятним.

3.2. Обґрунтування інвестиційної привабливості ДП Чайка щодо реалізації проекту переробки насіння соняшника

У попередніх розділах нами було складено частковий бюджет, а також визначено технічну ефективність використання землі при виробництві соняшникової олії. Ці дослідження допомогли обґрунтувати доцільність відкриття цеху з переробки соняшникової олії на ДП «Чайка». Але, фінансовий аналіз стану підприємства показав, що у нього не має ресурсів для того, щоб інвестувати кошти у такий цех. Крім того, дослідження довело, що діяльність підприємства є збитковою. Ми припускаємо, що у очікуванні майбутньої приватизації, підприємство обрало стратегію поступового набуття статусу банкрута. Тому, після того, як ми обґрунтували доцільність впровадження цеху з переробки насіння соняшнику на олію, нам необхідно довести, що даний об'єкт є перспективним і привабливим для інвесторів.

Для цього ми розраховували такі показники, як строк окупності, а також NPV та ставку внутрішню ставку ігг. Результати розрахунків можна побачити у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 Інвестиційний проект для цеху з виробництва соняшникової олії

Рік	0	1	2	3	4	5
Операційна діяльність						
Надходження						
- продаж продукції		2158338	2158338	2158338	2158338	2158338
Виплати						
- сировина		1049577	1049577	1049577	1049577	1049577
- зарплата		179944	179944	179944	179944	179944
Інші витрати		394339	394339	394339	394339	394339
податкові платежі		39587	39587	39587	39587	39587
ЧГП від операційної діяльності (надходження мінус виплати)		494891	494891	494891	494891	494891
Інвестиційна діяльність						
Надходження						
- залишкова вартість активів						5175
Виплати						
- інвестиційні витрати	166344 7					
ЧГП від інвестиційної	-	0	0	0	0	5175

діяльності	166344 7					
FCF (чистий грошовий потік від опер. і інвестиц. діяльності)	- 166344 7	494891	494891	494891	494891	500066
Кумулятивний ЧГП	- 166344 7	-1168556	-673665	-178774	316117	816183
Дисконтований ЧГП $=FCF_n/(1+r)^n$	- 166344 7	449900,91	409000,83	371818,93	338017,21	310501,64
Кумулятивний дисконтований ЧГП	- 166344 7	- 1213546,09	- 804545,26	- 432726,33	-94709,12	215792,52

Джерело: побудовано автором за власними даними

Ми склали інвестиційний проект строком на 5 років.

За даними наведеної таблиці NPV склало 215792 грн. Це означає, що чиста приведена вартість проект склала саме таку суму. Період строк окупності склав 1 рік 2 місяці. Такі данні є досить прийнятними. Ставка ігг скала 13%. Тобто, за наведеними розрахунками та незмінною політичної і економічною ситуацією в країні, інвестор отримуватиме близько 15% річних прибутку усі 5 років.

Отже, наведені розрахунки а також попередні дослідження доводять, що наш проект відкриття цеху з переробки насіння соняшнику є інвестиційно привабливим.

У сучасних умовах на ринку України діє близько 30 компаній, що займаються виробництвом соняшникової олії. Але при цьому, більша частина з них є дочірніми підприємствами великих агрохолдингів. Одним із таких агрохолдингів є Кернед-Трейд. Одним із напрямлень функціонування даного холдингу є виробництво соняшникової олії. У другому розділі ми навели розрахунки щодо розміру даного холдингу.

За даними нашого дослідження просліджується чітка тенденція щодо укрупнення розмірів даного підприємства. Ватро також зазначити, що раніше наведені розрахунки доводять, що ринок виробництва соняшникової олії в Україні постійно розширюється. Великі компанії зацікавлені у пошуках нових

об'єктів для інвестування коштів у розвиток потужностей для виробництва соняшникової олії.

Складений нами проект цеху з виробництва соняшникової олії показав, що рентабельність продажу такого продукту може скласти 77%. Такий показник є досить високим та перспективним. Окрім цього, показник врожайності соняшнику у ДП «Чайка» в 2019 році склав 29,4 ц/га. Порівнюючи з усередненими даними в Україні, а також в центральному регіоні, ми побачили, що така врожайність є досить перспективною.

Проект цеху з виробництва соняшникової олії на ДП «Чайка» є невеликим за масштабами. У даному регіоні є схожі за розміром виробництва, наприклад, Вільхової А.Д. ПП, Агроенерджи та Глобал Корм. Також, нам відомо, що підприємство Агро-лідер, котре розташовано у Білоцерківському районі, має підпільний невеликий цех з виробництва соняшникової олії. У офіційних звітах даних щодо собівартості та прибутковості даного напрямку у виробництві не має. Але, у 2018 році, прибуток даного підприємства зріс на 4,6%. Ми проаналізували структуру товарної продукції та припустили, що такий ріст прибутку було забезпечено частково за рахунок функціонування нелегального міні-цеху з виробництва соняшникової олії.

Для того, щоб відкрити такий цех на ДП «Чайка», для цього у будь-якому випадку необхідно знайти інвесторів. Ми розуміємо, що перспективним може стати саме агрохолдинг «Кернел-Трейд». По-перше, даний холдинг ще не маж потужностей в центральному регіоні. Інвестування у відповідний проект на ДП «Чайка» дозволить охопити новий регіон в Україні. По-друге, ми пропонуємо відкрити проект не великий за масштабами. Його вартість є мізерною, порівняно з чистим прибутком, котрий отримує великий агрохолдинг. На відносно не великому та не дорогому прикладі можна буде зрозуміти, наскільки проект є перспективним і прибутковим. Тобто, ризики втрати коштів саме для цього підприємства є невеликими. Отже, ми вважаємо, що ДП «Чайка» може стати привабливим об'єктом для інвестування у цех виробництва олії боку великих

агрохолдингів. Але, це відбудеться тільки за тих умов, якщо саме підприємство запустить процес приватизації.

Іншим напрямом для пошуку інвестор може стати зовнішній ринок. Звісно, орієнтуватись на країни ЄС досліджуваному підприємству не варто. Ці ринки активно співпрацюють з великими українськими холдингами. Інша мова може йти про переорієнтацію на Китай. Ця країна з кожним роком нарощує обсяги попиту на соняшникову олію. Прикладом цього може стати те, що Кернел-Трейд у 2018 та 2019 році експортувало соняшникову олію до піднебесної. Попит з боку Китаю збільшується. Прогнози, щодо обсягів виробництва соняшnikової олії в Україні на 2020/21 МР засвідчують те, що наша країна залишатиметься на лідерських позицій на цьому ринку. Тобто, саме соняшnikова олія з України має гарний імідж на світовому ринку і зарекомендувала себе, як продукт з непоганим іміджем.

Оскільки Китай проявляє свій активний інтерес саме у бік українського продукту, ми припускаємо, що саме в цій країні зможуть знайтись майбутні інвестори у цех з виробництва соняшnikової олії на ДП «Чайка». Ми також вважаємо, що такий проект може стати унікальним, адже є всі можливості виробляти очищену соняшnikову олію, зацікавленість у котрій зростає з кожним днем.

З боку аналізу впливу аграрної політики ми вважаємо, що відкриття ринку землі створить нові можливості та перспективи для підприємства як цікавого об'єкта для інвестування. У будь-якому разі, інвестор, котрий вкладатиме кошти у свою землю, буде більш мотивований зробити це.

Перевагою досліджуваного підприємства як об'єкта для інвестування у відкриття цеху з виробництва соняшnikової олії є його унікальність, а також висока якість виробленої продукції. У 2019 році реалізація насіння соняшника була збитковою. Тобто зацікавленість у такій сировині зменшується. Окрім цього, експортний потенціал підприємства може бути визначений саме у розрізі наявності на ньому продукту, на котрий є попит на світовому ринку, а також якість якого дозволяє його реалізувати у інші країни. Основні напрями діяльності

досліджуваного підприємства – це виробництво молока, а також насіння соняшнику. По ряду об'єктивних обставин, молоко не може стати експортно-орієнтованим продуктом. По-перше, вартість та якість вітчизняного продукту не є конкурентоспроможною з європейськими аналогами. По-друге, дана галузь в країні в принципі занепадає та є менш рентабельною, ніж виробництво та реалізація соняшникової олії.

Сучасний ринок не зацікавлений у такій сировині, як насіння соняшнику. Тобто воно не може створити експортного потенціалу для досліджуваного підприємства. Оцінивши всі можливості, а також провівши маркетинговий аналіз ринку олійних в Україні, ми зробили висновок, що виробництво соняшникової олії може стати досить перспективним напрямком. Саме він створить експортний потенціал для підприємства, а також зробить його об'єктом привабливим для інвестування як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів. дослідження поняття аграрної політики дозволило виявити її сутність, підходи до розуміння, сфери застосування, її предмет, об'єкти та суб'єкти, завдання та орієнтири, а також принципи реалізації завдань аграрної політики. Це все формує уяву про поняття аграрної політики та комплексу завдань для успішної її реалізації.

ВИСНОВКИ

Отже, головною метою написання магістерської дипломної роботи на тему «Вплив аграрної політики на реалізацію експортного потенціалу підприємств агробізнесу» було визначення таких понять як: аграрна політика та експортний потенціал підприємства та основи його формування. Окрім цього ми поставили за мету проаналізувати, законодавство що формує та регулює аграрну політику в Україні. У першому розділі роботи ми розкрили ці поняття та дійшли наступних висновків. По-перше, ми проаналізували поняття аграрної політики від різних авторів. По-друге, ми визначили, що для реалізації завдань аграрної політики варто дотримуватися певних принципів.

Також ми дійшли висновку, що експортний потенціал підприємства відіграє важливу роль для підприємств, які здійснюють або планують здійснювати торгівлю за межами країни. При цьому формування експортного потенціалу відбувається на базі експорту, кон'юнктури ринку, потенціалу та експорту.

Окрім цього, ми визначили, що у законодавстві, що формує та регулює аграрну політику в Україні існують прогалини і виникає потреба в інтенсивній розробці нового закону, який би був повністю узгодженим із іншими нормативними документами та вирішував проблеми у аграрній політиці України. Також, більшість розроблених Стратегій та Концепцій у аграрній політиці розміщені тільки на папері і не мають конкретного плану дій на їхню реалізацію, що спонукає до потреби упорядкування.

У другому розділі на прикладі реального підприємства дослідили, як саме впливає аграрна політика країни на його діяльність та формування експортного потенціалу.

Об'єктом дослідження стало ДП «Чайка». На даному етапі його діяльність є збитковою. Також воно знаходиться на етапі можливої приватизації. Аналіз структури товарної продукції на підприємстві показав, що на ньому не має напрямків орієнтованих на експорт.

Основними продуктами виробництва на підприємстві є молоко та соняшник. Оскільки молоко та продукти цього переробки не є інвестиційно-привабливим напрямком, ми визначили, що нам варто дослідити ринок олійних культур в Україні. Таким чином ми дійшли висновку, що перспективним напрямом для підприємства може стати виробництво соняшникової олії.

Для того щоб економічно обґрунтувати впровадження такого цеху на підприємстві, нами було складено частковий бюджет, а також пораховано технічну ефективність використання землі при виробництві соняшникової олії.

Проведений аналіз та складені розрахунки довели, що такий проект є перспективним. Частковий бюджет доказав, що можливі вигоди від впровадження такого проекту є більшими за можливі втрати.

Аналіз технічної ефективності використання землі при виробництві соняшникової олії довів, що цей напрям є перспективнішим за просто реалізацію насіння соняшнику. Раніше, підприємство продавало насіння для крупного агрохолдингу «Кернел-Трейд». Ми припустили, що за умов приватизації досліджуваного підприємства саме «Кернел-Трейд» буде зацікавлено у придбання цього підприємства та інвестування у запуск цеху з виробництва соняшникової олії.

У третьому розділ ми розробили проект відкриття цеху з виробництва соняшникової олії. Складенні прорахунки показали, що даний проект є прибутковим та рентабельним.

Також ми склали інвестиційний проект на 5 років. Результатом його складання стало визначення строків окупності, а також внутрішньої норми окупності. Обидва показники є задовільними. Вони підтверджують, що проект відкриття цеху з виробництва соняшникової олії є перспективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Григор'єва Х. Співвідношення правових категорій державної підтримки сільського господарства та державної аграрної політики. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №7. С. 64-68
2. Роздайбіда О.В., Білінська О.В. Економіко-правові аспекти державної аграрної політики України. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. 2010. №3. С. 152-161
3. Білінська О.В. Правові засади державної аграрної політики України: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.06. – Харків: 2013. С. 15
4. Єрмоленко В.М. Державна аграрна політика: поняття і принципи. *Правова політика Української держави: матер. Міжн. наук.-практ. конф., присв. 70-річчю Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника*. Т. 1. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-ту імені В. Стефаника, 2010. С. 30.
5. Державна аграрна політика України: проблеми правового забезпечення: монографія; за ред. В.Ю. Уркевича та М.В. Шульги. Х.: 2014. 276 с.
6. Аграрна політика та земельні відносини: Підручник / [Г.М. Калетнік, І.В. Гончарук, Т.В. Ємчик, С.М. Лутковська]. Вінниця: ВНАУ, 2020. 307 с.
7. Галанець В.В., Дзюрах Ю.М. Державна аграрна політика у контексті євроінтеграції. *Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток* : монографія; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Л. Калініченко. Харків : ФОП Панов А. М., 2018. С. 52-61
8. Енциклопедія сучасної України. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=42561
9. Шиян В.Й., Шарко І.О. Аграрна політика: Курс лекцій. Харків: ХНАУ, 2007. 204 с.
10. Хорунжий М.Й. Завдання національної аграрної політики на сучасному етапі. *Економіка АПК*. 2014. №2. С. 22-29

11. Жидяк О., Петриняк А. Основні важелі аграрної політики держави у регулюванні розвитку агросфери. Ефективність державного управління. 2014. Вип. 40. С. 482-487
12. Хорунжий М.Й. Аграрна політика: Підручник. К.: КНЕУ, 2010. 321 с.
13. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: Монографія. К.: КНТЕУ, 2010. 470 с.
14. Олексюк О.І. Управління потенціалом акціонерних товариств. Автореф. дис... кандидата екон. наук. КНЕУ, 2001. 20 с.
15. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 462 с.
16. Ломаченко Т.І. Економічна ефективність зовнішньої діяльності та розрахунки експортного потенціалу виноградарсько-виноробних підприємств. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка*. 2000. №12. С. 72-74
17. Пепа Т.В. Методологічні основи формування експортного потенціалу харчової промисловості / Т.В. Пепа // Продуктивні сили і регіональна економіка.: Зб. Наук. Праць. К. : РВПС України НАН України. 2000. С. 165 – 168
18. Куликов Г. Японский менеджмент и теория международной конкурентоспособности. М.: «Экономика», 2000. с. 36
19. Осика С. Генеральна угода з тарифів і торгівлі як основа універсального міжнародно-правового регулювання світової торгівлі. К. : УАЗТ, 2009. 204 с.
20. Механизм формирования и эффективного использования экспортного потенциала промышленных предприятий: учебное пособие / [С.М. Вдовин, И.И. Кондрашкина, В.М. Кицис, П.В. Манин]. Саранск : 2007. 152 с.
21. Мельник Т.М. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції : монографія. К. : КНТЕУ, 2007. 396 с.
22. Мельник Т.М. Кон'юнктура світових ринків: методологічні аспекти аналізу та прогнозування. *Економіст*. 2007. №7. С. 40-43

23. Коломієць В.В. Передумови дослідження експортного потенціалу регіону. *Зб. наук. пр. Черкаського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. Черкаси : ЧДТУ, 2003. випуск 8. С. 69-77
24. Бикова Н.В. Оцінка експортного потенціалу України в умовах європейських інтеграційних процесів та інтеграції в загальноєвропейські структури. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк : РВВ «Вежа», 2009. Вип.ІІІ : Міжнародні відносини. с. 183-190
25. Клименко С.М. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. пос. К. : КНЕУ, 2005. 252 с.
26. Окрепкий Р.Б. Оцінювання та прогнозування кон'юнктури ринку пива України. Автореф. дис... кандидата екон. наук. ТНЕУ, 2006. 24 с.
27. Економічна енциклопедія : у 3 томах / [С.В. Мочерний та ін.] – К. : Академія, 2001. – Т.1. – 848 с.
28. Скорнякова І.В. Експортний потенціал обробної промисловості України: управління процесом формування : монографія. К. : Науковий світ, 2006. 175 с.
29. Світовий ринок товарів та послуг : підручник у 2-х частинах / [А.А. Мазаракі, Є.М. Воронова, В.В. Юхименко та інші]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. К.: КНТЕУ, 2005. 319 с.
30. Бегма В.М., Мазуров Г.І. Деякі аспекти визначення експортного потенціалу українського оборонно-промислового комплексу. *Проблеми науки*. 2007. № 7. С. 45 – 51
31. Бойко С.М. Експортний потенціал ринку насіння соняшнику та продуктів його переробки в Україні. Автореферат дис... кандидата екон. наук. Київ, 2005. 18 с.
32. Кириченко О.М. Державне регулювання експортного потенціалу харчової промисловості. Автореф. дис... кандидата екон. наук. Н.-д. екон.ін-т М-ва екон. а з питань європ. інтег. У., 2002. 17 с.

33. Кисельова О.М. Активізація експортного потенціалу України на російському напрямку. Автореф. дис... кандидата екон. наук. Дніпропетровськ : ДНУ, 2001. 22 с.
34. Пирець Н.М. Фактори розвитку експортного потенціалу України. *Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект*. 2004. С. 166-170
35. Бикова Н.В. Експортний потенціал лісопромислових підприємств : Монографія. Чернівці: «Місто», 2012. 220 с.
36. Управління експортним потенціалом України : монографія / [А.А. Мазаракі, В.В. Юхименко, О.П. Гребельник та ін.]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. К. : КНТЕУ, 2007. 210 с.
37. Авдеенко В.Н., Котлов В.А. Производственный потенциал промышленных предприятий. М. : Экономика, 2007. – 342 с.
38. Прохницька Г.Л. Кон'юнктура глобального ринку легкових автомобілів. Автореф. дис... кандидата екон. наук. К. : 2009. 24 с.
39. Porter M.E. Clusters of Innovation Initiative: Regional Foundations of U.S. Competitiveness. Washington, DC: Council on Competitiveness, 2001
40. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року: Закон України за станом на 18.10.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2982-15#Text> (Дата звернення: 06.11.2020)
41. Ільків Н.В. Правові засади сталого розвитку аграрного сектора економіки. Particularitățile adaptării legislației republicii moldova și ucrainei la legislația uniunii europene: Conferința internațională științifico-practică. Chișinău, Republica Moldova. 2020. С. 109-113
42. Проект Закону про основні засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64742 (Дата звернення: 06.11.2020)
43. Висновок на проект Закону України «Про основні засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку» (реєстр. №9162 від

04.10.2018 р.). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/XH72I00A> (Дата звернення: 06.11.2020)

44. Про державні цільові програми: Закон України від 18.10.2018 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t182354?an=167&ed=2018_03_20 (Дата звернення: 06.11.2020)

45. Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р. №806-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80> (Дата звернення: 08.11.2020)

46. Кульчій І.М. Правові виклики державної аграрної політики України в умовах євроінтеграції. Проблеми законності. 2020. №149. С.126-135

47. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-2015-%D1%80> (дата звернення: 08.11.2020)

48. Про схвалення Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. №664-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/664-2017-%D1%80> (дата звернення: 08.11.2020)

49. Про схвалення Концепції розвитку сільських територій : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. №995-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80> (дата звернення: 09.11.2020)

50. Про схвалення Стратегії розвитку експорту продукції сільського господарства, харчової та переробної промисловості України на період до 2026 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. №588-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2019-%D1%80> (дата звернення: 08.11.2020)

ДОДАТКИ

Додаток А

Аналіз реалізації по ринках збуту

Період: 2019 р.

Відбір:

Показники: Кількість, Вага фізична, Вага залікова, Сума реалізації з ПДВ, Сума реалізації без ПДВ, Прибуток

Поля детальних записів: Продукція

Підсумки по: Продукція Ієрархія

Номенклатура ф.Дударків	6 763 131,095	3 167 632,000	3 293 099,510	118 342 688,410	98 637 271,300	28 036 253,590
Магазин	152 956,318			2 632 160,570	2 193 462,680	399 684,570
Продукція рибництва (27)	11 539,260			424 614,660	353 845,550	-22 158,420
Тварини інші	3,000	520,000	475,000	9 909,000	8 257,500	3 032,500
Баранці	2,000	45,000	20,000	900,000	750,000	-200,000
Коні робочі	1,000	475,000	455,000	9 009,000	7 507,500	3 232,500
Молокопереробка(ЛІСНЕ)	784 684,760			17 000 700,680	14 167 247,860	1 088 806,210
Інші матеріали(209)	4 392,000			47 029,840	39 191,550	13 915,320
Тварини на відгодівлі(212) ПБАТ	146,000	61 687,000	59 837,000	1 585 589,510	1 321 324,610	11 461,730
Корови на відгодівлі	79,000	42 642,000	41 354,000	870 654,950	725 545,800	-14 252,900
Бички 0-6міс	16,000	878,000	850,000	24 842,380	20 701,990	-5 638,250
Телиці 0-6міс.	4,000	370,000	367,000	15 738,980	13 115,820	2 015,430
Бички 6-14міс	39,000	13 821,000	13 409,000	535 694,930	446 412,440	31 781,470
Телиці 6-14міс.	2,000	548,000	532,000	10 642,130	8 868,440	-6 890,430
Телиці парувального віку	1,000	450,000	436,000	9 590,250	7 991,880	-4 901,680
Бички старші 14міс.	5,000	2 978,000	2 889,000	118 425,890	98 688,240	9 348,090
Тварини на відгодівлі(212) ПБАТ ЛІСНЕ	153,000	53 648,000	52 206,000	1 643 659,360	1 369 716,120	184 347,210
Корови на відгодівлі	49,000	24 012,000	23 291,000	501 507,780	417 923,140	51 953,270
Бички 0-6 місяців	28,000	1 506,000	1 459,000	31 022,170	25 851,810	-15 598,390
Телички парувального віку	10,000	6 470,000	6 276,000	151 444,990	126 204,170	-45 998,380
Нетелі	16,000	8 575,000	8 487,000	482 091,460	401 742,890	163 087,680
Телички 0-6 місяців	11,000	580,000	563,000	11 899,540	9 916,270	-5 257,890
Телички 6-14 місяців	4,000	610,000	591,000	11 820,040	9 850,030	-6 775,760
Бички 6-14 місяців	24,000	7 632,000	7 404,000	284 338,380	236 948,640	22 025,630
Бички старше 14 місяців	11,000	4 263,000	4 135,000	169 535,000	141 279,170	20 911,050
Послуги	173 586,074			-499 986,440	-416 655,360	-895 886,400
Продукція с/х (27)	5 635 644,625	3 051 777,000	3 180 581,510	95 339 280,350	79 449 399,910	27 241 087,810
Корми власного виробництва	105 716,700			166 908,690	139 090,570	78 811,520
Силос	54 580,000			129 156,000	107 630,000	71 582,730
Сіно	9 620,000			29 689,800	24 741,500	13 080,900
Солома тюкована	39 036,700			6 202,890	5 169,070	-5 666,110
Зелена маса б/р трав	2 480,000			1 860,000	1 550,000	-186,000
М'ясоперобка	19,800			3 169,800	2 641,500	914,800
Продукція забою	149,800			3 572,200	2 976,840	1 739,840

<i>Продукція рослинництва</i>	2 060 141,325			66 403 515,720	55 336 263,100	16 248 858,140
Кукурудза	1 503 808,000			6 200 261,760	5 166 884,790	1 783 466,570
Пшениця озима	328 270,000			1 526 338,000	1 271 948,340	471 482,560
Овес	80 755,000			329 378,500	274 482,090	79 358,460
Горох	84 120,000			445 990,560	371 658,800	55 129,600
Пшениця 2 клас	175,850			985 999,740	821 666,450	382 636,320
Насіння соняшнику	2 175,140			21 874 427,080	18 228 689,240	5 177 849,240
Пшениця 3 клас	3 145,000			17 205 163,250	14 337 636,040	6 475 136,040
Жито 3 клас	500,000			1 535 050,000	1 279 208,330	29 208,330
Зерновідходи соняшнику	52 960,000			65 492,000	54 576,670	1 616,670
Жито 2 клас	380,000			1 048 773,400	873 977,830	-76 022,170
Кукурудза 3 клас	3 487,955			13 729 122,890	11 440 935,740	1 674 661,740
Кукурудза 3 класу урожаю 2018 року	364,380			1 457 518,540	1 214 598,780	194 334,780
<i>Продукція тваринництва</i>	3 421 132,000	3 051 777,000	3 180 581,510	28 436 141,040	23 696 783,800	10 846 491,010
Молоко коров'яче власного виробництва	3 055 232,000	3 051 777,000	3 180 581,510	28 424 066,040	23 686 721,300	10 854 746,900
Гній	365 900,000			12 075,000	10 062,500	-8 255,890

Додаток Б

Форма 1 і 2 річної звітності за 2018 р.

Підприємство: **Державне підприємство "Чайка"**

Територія: **КНІБІСЬКА**

Організаційно-правова форма господарювання: **Державне підприємство**

Вид економічної діяльності:

Виробництво харчових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур

Дата (рок, місяць, число)

за СДРІСУ

за КОАТУУ

за КОДІД

за КВЕД

Код	2019	101	01
за СДРІСУ	31245250		
за КОАТУУ	3329483400		
за КОДІД	140		
за КВЕД	01.11		

Середня кількість працівників

381

Адреса, телефон: **вулиця Гоголя, буд. 62А, м. ДУДІВКІН, БОРІСЛАВІЙСЬКИЙ РАЙОН, КНІБІСЬКА ОБЛ., 06330**

3387674

Єдиний номер: **єдн. гр. без доповненого знака (окрім розділу IV Зводу про фінансові результати (Зводу про операційний дохід) (форма М2), триває до закінчення цього виводиться в границях з кодами)**

Складено (робота по початку "ч" у відомості клієнта)

за показниками (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма МБ Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код радян	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Нематеріальні активи			
Нематеріальні активи	1000	31 768	31 740
первісна вартість	1001	31 838	31 838
накопичена амортизація	1002	70	98
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	7 819	7 112
Основа засоби	1010	109 358	112 871
первісна вартість	1011	192 387	204 199
знос	1012	83 029	88 328
Інвестиційна нерухомість	1013	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	7 514	9 693
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	10 388	12 525
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	2 774	3 832
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	1 617	2 039
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені визнавання витрати	1060	-	-
Залишок коштів у невикористаних страхових резервах фондів	1065	-	-
Інші нематеріальні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	158 076	163 455
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	51 069	59 015
Виробничі запаси	1101	5 227	7 981
Незавершено виробництво	1102	13 590	20 183
Готова продукція	1103	32 248	30 850
Товари	1104	4	1
Поточні біологічні активи	1110	13 962	15 468
Депозити нарахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 922	2 205
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за наданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	23	4
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	296	296
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточна дебіторська заборгованість	1153	2 494	2 679
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	350	1 733
Готівка	1166	37	64
Рахунки в банках	1167	313	1 623
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах налічених витрат	1182	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4 477	3 829
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4 477	3 829
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4 477	3 829

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	142 497	119 316
Витрати на оплату праці	2505	37 225	31 337
Відрахування на соціальні заходи	2510	7 782	6 314
Амортизація	2515	8 106	7 917
Інші операційні витрати	2520	12 753	10 875
Разом	2550	208 363	175 759

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Усатий Геннадій Юрійович

Головний бухгалтер

Лавриненко Віталія Висотівна

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 887	3 507
Усього за розділом II	1198	73 905	84 597
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	231 081	248 362

Посп	Код решен	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зарезервованій (зайовий) капітал	1400	06 304	66 504
Внески до зарезервованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	19 432	19 432
Додатковий капітал	1410	52 243	60 350
Резервний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	846	846
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	21 325	22 403
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	160 150	169 335
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Повільні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	12 093	7 171
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Важодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв наліжаних акціат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату дисконту	1546	-	-
Усього за розділом II	1595	12 093	7 171
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	10 000	15 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	6 501	8 501
розрахунками з бюджетом	1620	5 073	8 180
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	497	350
розрахунками з оподаткування	1630	1 904	2 054
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	13 923	18 209
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за внутрішніми розрахунками	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	17 143	13 516
Доходи майбутніх періодів	1665	3 160	2 725
Відстрочені коштовні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	237	3 315
Усього за розділом III	1695	58 238	71 856
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та і групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів незарезервованого пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	231 081	248 362

Керівник

Усатий Геннадій Юрійович

Головний бухгалтер

Лавриненко Віталія Вікторівна

¹ Письмовість в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Б

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

Державного підприємства «Чайка»

ЗА 2019 РІК

Організаційна структура та опис діяльності підприємства	
Назва підприємства	Державне підприємство «Чайка» (за ЄДРПОУ 31245250)
Організаційно-правова форма	Державне підприємство (за КОПФГ 140)
Статус	Державне підприємство
Територія	Київська обл. (за КОАТУУ 3220883601)
Орган державного управління	Державне управління справами (за СПОДУ 57474)
Галузь	Сільськогосподарське підприємство
Види економічної діяльності	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	01.41 Розведення великої рогатої худоби молочних порід
	01.46 Розведення свиней
	10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру
	47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
	01.50 Змішане сільське господарство
Форма власності	Державна
Місцезнаходження	Київська обл., Бориспільський р-н, с.Дударків, вул. Гоголя,62а
Організаційно-управлінська структурна	16 структурних підрозділів, визначених відповідно до функціональних напрямків

Стратегія діяльності	Стабільна та прибуткова робота державного підприємства
	Збереження профілю та розвиток діяльності племінних заводів
	Підтримка розвитку інфраструктури населених пунктів
	Збільшення забезпеченості робочими місцями сільського населення
	Підвищення якості продукції та надання послуг населенню
Цілі діяльності	Провадження ринкової діяльності (провадження господарської діяльності з виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції).
	Виконання спеціальних функцій (постачання продукції харчування для забезпечення офіційних заходів за участю Президента України).
Умови ведення фінансово-господарської діяльності	Госпрозрахунок
Результати діяльності	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	195 741
Усього доходи, тис. грн.	208 943
Валовий прибуток/збиток, тис. грн.	38 209
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	4 457
Усього виплат на користь держави, тис. грн.	33 221
Виконання показника валового прибутку, %	139,5
Виконання показника чистого прибутку, %	184,3
Рентабельність діяльності, %	2,3
Ліквідність та зобов'язання	
Необоротні активи станом на 31.12.2018 р., тис. грн., у т.ч.:	163 455
<i>основні засоби</i>	112 871

Оборотні активи станом на 31.12.2018 р., тис. грн., у т.ч.:	84 885
<i>запаси</i>	59 015

Власний капітал, тис. грн.	169 330
Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	71 839
Валюта балансу (актив = пасив), тис. грн.	248 340
Коефіцієнт зростання вартості активів, пункти	1,1
Коефіцієнт зростання вартості основних засобів, пункти	1,0
Коефіцієнт зростання обсягів поточних зобов'язань, пункти	1,2
Капітальні інвестиції, тис. грн.	3 916
Коефіцієнт зношеності основних засобів, %	43,9
Амортизаційні відрахування, тис. грн.	8 106
Коефіцієнт відношення капітальних інвестицій до амортизації, пункти	0,5
Обсяги скорочення кредиторської заборгованості, тис.грн.	12 195
Коефіцієнт фінансової стійкості, пункти	2,1
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття), пункти	1,2
Екологічні аспекти	
Обсяги використаної води в т.ч. на виробничі потреби, куб. м	119 000
Витрат на послуги водопостачання, водовідведення та обслуговування каналізації, тис. грн., у т.ч.:	680,0
Заходи контролю за раціональним використанням води	Використання для побутових та виробничих потреб
	Термінове проведення ремонтних робіт у разі виникнення аварійних ситуацій на внутрішніх водопровідних мережах.
Об'єм спожитого природного газу в т.ч. на виробничі потреби, куб.м	405 265

Витрати на спожитий природній газ, тис. грн.	4 849
Обсяги спожитої електроенергії в т.ч. на виробничі потреби, кВтгод	23 448 000

Витрати на спожиту електроенергію, тис. грн.	6 070
Заходи з енергозбереження	Застосовувати заходи щодо максимального збереження тепла (утеплення вікон, дверей, усунення протягів тощо)
	Дотримуватись технічних рекомендацій щодо експлуатації кондиціонерів, зокрема температурних обмежень зовнішнього повітря, закриття вікон і дверей тощо
	Заборона використання електричного освітлення в денний час,
	При придбанні нових електроприводів надавати перевагу енергозберігаючому обладнанню
	Аналізувати стан внутрішніх інженерних мереж, будівель, приладів обліку і пристроїв регулювання енергоресурсів, надавати пропозиції щодо їх заміни, встановлення чи ремонту із застосуванням ефективних енергозберігаючих матеріалів та сучасного обладнання
	Забезпечити режим економного використання води в приміщенні адміністрації
Соціальні аспекти та кадрова політика	
Середня кількість працівників (штатних працівників, зовнішніх сумісників та працівників, що працюють за цивільно-правовими договорами), осіб, у т.ч.:	381
штатних працівників, з них	365
<i>чоловіків</i>	206
<i>жінок</i>	159
Питома вага штатних працівників у загальній кількості працюючих,%	93,7
Питома вага жінок у загальній кількості працюючих,%	43,5
Кількість штатних працівників, які працювали неповний робочий, осіб	2

Заохочення (мотивації) працівників	Передбачено в Колективному договорів
------------------------------------	--------------------------------------

Витрати на заохочення (мотивацію) працівників, тис. грн.	6 611
Витрати на охорону праці та техніку безпеки, тис. грн.	338
Витрати на послуги по проведенню протипожежних заходів, тис. грн.	19
Кількість працівників, які проходили навчання та підвищення кваліфікації, осіб	22
Питома вага працівників, які проходили навчання та підвищення кваліфікації в загальній кількості штатних працівників, %	6,0
Витрати на послуги навчання та підвищення кваліфікації, тис. грн.	34
Норматив кількості працюючих інвалідів, осіб	15
Фактична кількість працюючих інвалідів, осіб	15
Повага до прав	Відповідно до Статуту Палац «Україна» постійно у своїй діяльності керується Конституцією України.
Заходи з боротьби з корупцією та хабарництвом	Інформування працівників на нарадах щодо вимог Закону Україна «Про запобігання корупції» .
Ризики	

Зовнішні фактори ризику прямого впливу

	Податкова система. Відрахування чистого прибутку у 2018 році становить 75% та авансові внески з відрахування чистого прибутку 18%.
	Конкуренція. Зростаючий рівень конкуренції змушує виходити зі своєю продукцією на нові ринки збуту, що підсилює рівень господарського ризику
	Відносини з партнерами. Підприємство ризикує отримати замовлення на виготовлення і збут продукції неплатоспроможними покупцями. Відділом торгівлі постійно проводиться моніторинг дебіторської заборгованості. Юридичним відділом ведеться претензійна робота з недобросовісними покупцями
	Форс-мажорні обставини, які виникли в зв'язку з введенням воєнного стану у деяких областях України.
Зовнішні фактори ризику непрямого впливу	Природно-кліматичні умови (погодні умови, кількість опадів, температура повітря – вимерзання, випрівання посівів, вологість повітря). Може призвести до зниження урожайності вирощуваних культур
	Поширення хвороб та шкідників рослин и тварин. Підприємством проводяться відповідні агротехнологічні, ветеринарні та санітарні заходи
	Економічна ситуація в країні та галузі. Рівень доходів підприємства залежить від рівня доходів населення
	Ринкова кон'юнктура. Має тенденцію коли підприємству важко продати вироблену продукцію за прийнятними цінами
Внутрішні фактори виникнення ризику	Забезпеченість ресурсами для виконання виробничої програми. Підприємством постійно ведеться робота по залученню обігових коштів так як виробництво має сезонний характер робіт
	Стан техніко-технологічної бази виробництва. По можливості оновлюється автопарк та тракторний парк. Укладаються договори на придбання сільськогосподарської техніки у фінансовий лізинг
	Плинність кадрів. Підприємство співпрацює з Київським національним економічним університетом ім. Вадима Гетьмана, а саме студенти даного закладу проходять практику на базі ДП «Чайка» з можливістю влаштування на роботу

Дослідження та інновації

Дослідження, інноваційна діяльність та розробки, пов'язані з сільськогосподарською діяльністю, не здійснювались.

Фінансові інвестиції	
Фінансові інвестиції у цінні папери інших підприємств та фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства не здійснювались.	
Перспективи розвитку	
Динаміка чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в період 2019 - 2023 ,%	+26,5
Прогноз чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2023 р., тис. грн.	209 600
Плановий обсяг валового прибутку у 2019 р, тис. грн.	28 022
Приріст обсягів чистого прибутку в 2019 р. в порівнянні з планом 2018 р., тис. грн.	+628
Прогноз чистого прибутку в 2023 р., тис. грн.	4 355
Прогноз обсягів сплати податків на користь держави в 2023 р., тис. грн.	37 674
Середньорічний розмір капітальних інвестицій в період 2019-2023 рр., тис.грн.	6 000
Прогноз рентабельності діяльності в період 2019-2023 рр., %	2,1
В.о. генерального директора	Бокач О.П.
Головний бухгалтер	Лавринець В.В.
Головний економіст	Дягіль О.В.

Додаток В

Форма 1 і 2 річної звітності 2017

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Державне підприємство "Чайка"	Дата (рік, місяць, число)	2018	01	01
Територія	КИІВСЬКА	за ЄДРПОУ	31245250		
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОАТУУ	3220883600		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КОПФГ	140		
		за КВЕД	01.11		

Середня кількість працівників 396
Адреса, телефон вулиця Гоголя, буд. 62А, с. ДУДАРКІВ, БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, КИІВСЬКА обл., 08330 3387674
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	31 797	31 768
первісна вартість	1001	31 838	31 838
накопичена амортизація	1002	41	70
завершені капітальні інвестиції	1005	12 176	7 819
довгострокові біологічні активи	1010	88 270	109 358
первісна вартість	1011	164 721	192 387
знос	1012	76 451	83 029
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	5 476	7 514
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	8 194	10 288
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	2 718	2 774
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	1 088	1 617
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	138 807	158 076
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	1100	42 536	51 069
Незавершене виробництво	1101	5 692	5 227
Готова продукція	1102	11 430	13 590
Товари	1103	25 409	32 248
Поточні біологічні активи	1104	5	4
Поточні біологічні активи	1110	9 807	13 962
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 611	1 922
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	2 509	25
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	296	296
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11 988	2 494
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 192	350
Готівка	1166	45	37
Рахунки в банках	1167	1 147	313
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Підприємство Державне підприємство "Чайка"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2018	01	01
31245250		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2017 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	159 946	122 814
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(129 457)	(91 757)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	30 489	31 057
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	11 203	22 799
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(7 090)	(5 435)
Витрати на збут	2150	(6 080)	(5 140)
Інші операційні витрати	2180	(21 028)	(21 573)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	7 494	21 708
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	6	109
Інші доходи	2240	699	11 741
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(4 276)	(2 319)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(94)	(26 254)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Форма №1 і №2 за 2016

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	36	2 288
Усього за розділом II	1195	53 423	73 227
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	177 889	212 034

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Заресстрований (пайовий) капітал	1400	66 304	66 304
Внески до незаресстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	19 432	19 432
Додатковий капітал	1410	36 164	52 506
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	846	846
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	19 123	20 369
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	141 869	159 457
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 563	3 749
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 563	3 749
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	4 650	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	197	217
товари, роботи, послуги	1615	3 589	5 776
розрахунками з бюджетом	1620	1 986	1 510
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	317	276
розрахунками з оплати праці	1630	856	1 144
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	8 133	13 232
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	108	14 460
Доходи майбутніх періодів	1665	11 801	10 263
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 820	1 950
Усього за розділом III	1695	34 457	48 828
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групи вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	177 889	212 034

Керівник

Усатий Геннадій Юрійович

Головний бухгалтер

Лавриненко Віталія Вікторівна

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Державне підприємство "Чайка"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2017	01	01
31245250		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2016 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	122 814	88 497
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(91 757)	(63 690)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	31 057	24 807
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	22 799	19 144
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(5 435)	(4 882)
Витрати на збут	2150	(5 140)	(3 765)
Інші операційні витрати	2180	(21 573)	(17 620)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	21 708	17 684
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	109	61
Інші доходи	2240	11 741	643
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 319)	(3 506)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(26 254)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Додаток Д

Форма №1 і №2 за 2019

Додаток 1
до Інформаційного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Заявлені витрати до фінансової звітності"

Підприємство	Державне підприємство "Найва"	Дата (рік, місяць, день)	31.12.2019
Територія	КИЇВСЬКА	за КМД	322083601
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОПФ	140
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і злаків олійних культур	за КВЕД	01.11
Середня кількість працівників	362		
Адреса, телефон	вулиця Гоголя, буд. 62А, с. ЛУДАРКІВ, БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл. 08330		3387674
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрем розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (Форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками).			
Складено (пробити позначку "х" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			V
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Класифікація ДКУД 1901001

А К Т И В	Код рахов	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи	1	2	3
Нематеріальні активи	1000	31 740	31 711
першою вартістю	1001	31 838	31 838
накопичена амортизація	1002	98	127
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 112	7 112
Довгострокові фінансові інвестиції	1010	112 871	125 456
першою вартістю	1011	201 199	220 506
зиск	1012	88 328	94 850
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Першою вартістю інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Зиск інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	9 693	10 015
Першою вартістю довгострокових біологічних активів	1021	12 525	10 015
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	2 832	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	2 039	2 573
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені акціонерні витрати	1060	-	-
Залишок витрат у інтегралізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	163 455	177 067
II. Оборотні активи	11	12	13
Запаси	1100	59 015	55 458
Виробничі запаси	1101	7 981	4 812
Незавершене виробництво	1102	20 183	25 586
Готова продукція	1103	30 850	25 260
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	15 468	14 570
Дебіторська заборгованість за страхування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 205	1 534
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	5	5
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	296	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 659	2 120
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 730	1 123
Готівка	1166	62	109
Розумові в банках	1167	1 625	913
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервних збитків або резервних нарахованих виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 507	487
Усього за розділом II	1195	84 885	75 097
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Всього	1300	248 340	252 164

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	66 304	66 304
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	19 432	19 432
Додатковий капітал	1410	60 350	69 926
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	846	846
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	22 398	3 424
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	169 330	159 932
II. Договірні зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податки зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7 171	4 413
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення виплат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Привокний фонд	1545	-	-
Резерв на виплату дивідендів	1546	-	-
Усього за розділом II	1595	7 171	4 413
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	15 000	17 496
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	1 143
товари, роботи, послуги	1615	8 501	33 489
розрахунками з бюджетом	1620	8 165	2 688
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	356	561
розрахунками з оплати праці	1630	2 052	2 966
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	18 209	1 087
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	13 516	12 223
Доходи майбутніх періодів	1665	2 725	1 993
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 315	14 173
Усього за розділом III	1695	71 839	87 819
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Інша заборгованість активів незаробленого пенсійного фонду			
1800	-	-	-
Всього	1900	248 340	252 164

Віталій
Олександрович
БП Павличенко
Віталія
Вікторівна

Левченко Віталій Олександрович

Лавриченко Віталія Вікторівна

Затверджено центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Державне підприємство "Чайка"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОД		
2020	01	01
31245250		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	192 448	195 741
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(171 899)	(157 532)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	20 549	38 209
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	12 921	12 178
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вилучених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(11 635)	(8 623)
Витрати на збут	2150	(9 039)	(6 944)
Інші операційні витрати	2180	(22 685)	(23 764)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	11 056
збиток	2195	(9 889)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	1
Інші доходи	2240	11 139	1 023
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(7 897)	(6 171)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(11 403)	(1 452)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

КОРОТКИЙ ЗВІТ ПОДІБНОСТІ

ДАТА ЗВІТУ: 2020-11-21 19:52:25

ЗАГОЛОВОК:

Вплив аграрної політики на реалізацію експортного потенціалу підприємств агробізнесу України [ID:7724129]

АВТОР:

Беляєва Катерина Вікторівна

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

доцент Коваль П.В.

ПІДРОЗДІЛ:

кафедра бізнес-економіки та підприємництва

ДАТА ЗАВАНТАЖЕННЯ ФАЙЛУ:

2020-11-21 19:50:53

ПРОПУЩЕНІ ВЕБ-СТОРІНКИ: ⓘ**Обсяг знайдених подібностей**

Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

Перелік можливих спроб маніпуляцій з текстом

У цьому розділі Ви можете знайти інформацію щодо модифікації тексту, яка може бути спрямована на зміну результатів аналізу. Невидимі для особи, яка оцінює вміст документа у роздруковці чи файлі, вони впливають на фрази, порівнювані під час аналізу тексту (викликаючи передбачувані помилки), щоб приховати запозичення, а також підробити значення у звіті про подібність. Слід оцінити, чи є модифікації навмисними чи ні.

Заміна букв	2	показати в тексті
кількість символів з інших алфавітів може означати спробу обману, уважно перевірте!		
Інтервали	0	показати в тексті
кількість збільшених відстаней між літерами - будь ласка, перевірте, чи вони імітують пробіли, викликаючи приєднання слів до звіту		
Мікропробіли	0	показати в тексті
кількість пробілів із нульовою довжиною - будь ласка, перевірте, чи вони розміщені всередині слів та спричинили поділ слів у тексті		
Білі знаки	0	показати в тексті
кількість символів з білим кольором шрифту - будь ласка, перевірте, чи використовуються вони замість пробілів, викликаючи приєднання слова (у звіті колір літер змінено на чорний, щоб показати їх)		

Подібності за списком джерел

Прокручайте список та аналізуйте, особливо, фрагменти, які перевищують КП 2 (позначено жирним шрифтом). Скористайтеся посиланням "Позначити фрагмент" та перегляньте, чи є вони короткими фразами, розкиданими в документі (випадкові схожості), численними короткими фразами поруч з іншими (мозаїчний плагіат) або великими фрагментами без зазначення джерела (прямий плагіат).

10 найдовших фраз (2.09 %)

Десять найдовших фрагментів знайдених у всіх доступних ресурсах.

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	АВТОР	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ	
1	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24936/dis_Petrenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y		45	0.33 %
2	https://xreferat.com/59/702-3-m-zhnarodna-torg-vliya-f-nansovimi-postlugami.html		43	0.31 %
3	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24936/dis_Petrenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y		34	0.25 %
4	http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_4_3/pdf/189-196.pdf		30	0.22 %
5	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24936/dis_Petrenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y		25	0.18 %
6	http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_4_3/pdf/189-196.pdf		24	0.17 %

7	http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_4_3/pdf/189-196.pdf	23	0.17 %
8	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24936/dis_Petrenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y	23	0.17 %
9	http://global-national.in.ua/archive/5-2015/24.pdf	21	0.15 %
10	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24936/dis_Petrenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y	20	0.15 %

з бази даних RefBooks (0.12 %)

Всі фрагменти знаходяться в базі даних RefBooks, яка містить більше 3 мільйонів наукових публікацій.

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	АВТОР	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (КІЛЬКІСТЬ ФРАГМЕНТІВ)
<i>джерело: Paperity</i>			
1	Теоретичний аналіз сутності та складників дефініції «аграрна сфера»	(Iryna Tsymbaliuk, Liliia Rykovska;)	16 (1) 0.12 %

з домашньої бази даних (0.29 %)

Всі фрагменти знайдені у внутрішній базі даних вашої установи.

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	АВТОР	ДАТА ІНДЕКСАЦІЇ (АРХІВАЦІЇ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ АПК <i>Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (відділ координації та моніторингу періодичних фахових видань)</i>	ГУДЗЬ ЮРІЙ ФЕДОРОВИЧ	2019-06-13	15 (1) 0.11 %
2	Асиметрії розвитку світового ринку агропродовольчої продукції <i>Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародної торгівлі і маркетингу)</i>	Бутова Діана Віталіївна	2019-01-25	14 (1) 0.10 %
3	Дипломна робота_Майстренко А.В.docx <i>Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра обліку, контролю та оподаткування агробізнесу)</i>	Майстренко А.В.	2020-01-30	11 (1) 0.08 %

з програми обміну базами даних (0.78 %)

Всі фрагменти знайдені в базі даних інших установ.

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК НАЗВА БАЗИ ДАНИХ	АВТОР	ДАТА ІНДЕКСАЦІЇ (АРХІВАЦІЇ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (КІЛЬКІСТЬ ФРАГМЕНТІВ)
1	Магістерська робота Обітоцький А. В. Державна підтримка с-г України.doc <i>Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (VSPNU) (Навчально-науковий Юридичний інститут)</i>	Обітоцький А. В.	2018-03-06	25 (3) 0.18 %
2	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА <i>Yaroslav Mudryi National Law University (YMNLU) (NIAP_NLU)</i>	ТЕТЯНА ВІКТОРІВНА КУРМАН	2019-02-21	23 (3) 0.17 %
3	Організаційно-правове забезпечення сталого розвитку землекористування сільських територій. <i>Lviv National Agrarian University (LNAU) (ЗВ) Кафедра Землеустрою)</i>	Собонькевич А.М.	2019-04-19	13 (1) 0.09 %
4	Kryukova.docx <i>National University Chernihiv Politechnika (NUCP) 2 (Науковий вісник Полісся)</i>	Kryukova	2018-01-03	13 (1) 0.09 %
5	YFCNU/2019m/hist/hist_2019_169.pdf <i>Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University(CNU) (Deanery)</i>	YFCNU	2019-10-29	13 (2) 0.09 %

6	Управління розвитком експортного потенціалу сільськогосподарських підприємств Кам'янка-Бузького району Львівської обл.docx <i>Lviv National Agrarian University (LNAU) (IEK) Міжнародні економічні відносини)</i>	Романів М.М.	2016-12-12	9 (1)	0.07 %
7	YFCNU/2009/econ/econ_2009_039.pdf <i>Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University(CNU) (Deanery)</i>	YFCNU	2019-10-29	7 (1)	0.05 %
8	Стратегія експортоорієнтованої діяльності підприємства в умовах євроінтеграції <i>Kharkiv State University of Food Technology and Trade (наукова бібліотека)</i>	Дорош Василь Іванович	2018-03-02	5 (1)	0.04 %

з Інтернету (4.47 %)

Всі фрагменти, які були знайдені у відкритому доступі г глобальних інтернет-ресурсів.

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24936/dis_Petrenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y	241 (16)	1.75 %
2	http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_4_3/pdf/189-196.pdf	126 (7)	0.91 %
3	https://xreferat.com/59/702-3-m-zhnarodna-torg-vlya-f-nansovimi-poslugami.html	43 (1)	0.31 %
4	https://zakon.rada.gov.ua/go/664-2017-%D1%80	42 (4)	0.30 %
5	https://zakon.rada.gov.ua/go/1437-2015-%D1%80	36 (3)	0.26 %
6	http://global-national.in.ua/archive/5-2015/24.pdf	21 (1)	0.15 %
7	https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-eksportu-produkciyi-sil'skogo-gospodarstva-harchovoyi-ta-t100719	20 (2)	0.15 %
8	http://sophus.at.ua/publ/2014_12_16_lutsk/sekcija_2_2014_12_16/klasifikacija_vitrat_na_sil'skogospodarskikh_pidpriemstvakh/75-1-0-1155	19 (2)	0.14 %
9	http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6AZ00A.html	18 (2)	0.13 %
10	https://www.kmu.gov.ua/npas/248907971	15 (2)	0.11 %
11	https://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/164582.html	13 (1)	0.09 %
12	http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1502	12 (1)	0.09 %
13	http://referat-ok.com.ua/mizhnarodna-ekonomika/eksportnii-potencial-ukrajini	10 (1)	0.07 %

ІНД

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Беляєвої Катерини Вікторівни
ОПП «ЕКОНОМІКА АГРОБІЗНЕСУ»
на 2019-2020 рр.

№	Вид науково-дослідної роботи	Термін виконання	Результат виконання
1	Публікація статті на сайті ВГО «Українська аграрна конфедерація»	24.10.2019	Стаття: «На українському ринку з'являється більше імпортованих товарів» Публікація на офіційному сайті.
2	Публікація статті на сайті ВГО «Українська аграрна конфедерація»	29.04.2020	Стаття: «Експортний ринок українського зерна - Весна 2020» Публікація на офіційному сайті.
3	Участь у міжнародній студентській науковій конференції «Перспективні галузі наукових досліджень: динаміка та тренди»	12-16 жовтня 2020 р.	Тези: Вплив відкриття ринку землі на український агробізнес Сертифікат учасника.

